

1. ALGEMENE VERKLARINGEN	2
1.1. Beleid inzake de omgang met belangconflicten.....	2
1.2. Omgang met inducements.....	3
2. INDELING VAN DE CLIËNTEN IN CATEGORIEËN.....	5
2.1. Categorieën.....	5
2.2. Mogelijkheid tot verandering	6
3. BELEGGINGSSTRATEGIEËN.....	6
3.1. Verplichtingen in verband met de verlening van beleggingsadvies en vermogensbeheer.....	7
3.2. Verplichtingen in verband met de verlening van andere diensten dan beleggingsadvies en vermogensbeheer.....	7
3.3. Informatieverplichtingen van de Cliënt	8
3.4. Informatieverplichting van de Bank	8
4. BELEID INZAKE DE UITVOERING VAN ORDERS EN REGELS INZAKE DE VERWERKING VAN ORDERS	8
4.1. Voorafgaande instemming van de Cliënt met het beleid inzake optimale uitvoering.....	8
4.2. Regels voor de verwerking van orders.....	8
5. OVERZICHT VAN DE ESSENTIËLE KENMERKEN EN RISICO'S VAN DE FINANCIËLE INSTRUMENTEN.	8
5.1. Basisrisico's.....	9
5.2. Specifieke beleggingsgebonden risico's.....	11
6. VERKLARENDE WOORDENLIJST.....	33
6.1. Niet-complexe producten.....	33
6.2. Complexe producten.....	33

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

Dit Algemeen Informatiedocument heeft tot doel de Cliënten van de Bank, overeenkomstig de geldende wetgeving met betrekking tot markten voor financiële instrumenten, bepaalde informatie te verstrekken.

Zoals voorgeschreven door de wet van 21 november 2017 over de infrastructuur voor de markten voor financiële instrumenten en houdende omzetting van Richtlijn 2014/65/EU (de 'Wet') en het koninklijk besluit van 19 december 2017 tot bepaling van nadere regels tot omzetting van de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten, heeft dit document tot doel de Cliënten van de Bank de volgende inlichtingen te verstrekken:

- het beleid inzake de omgang met belangconflicten;
- de omgang met inducements;
- de indeling van de cliënten in categorieën;
- de beleggingsstrategieën;
- het beleid inzake de uitvoering van orders en de regels inzake de verwerking van orders; en
- een overzicht van de essentiële kenmerken en risico's van de financiële instrumenten.

1. ALGEMENE VERKLARINGEN

1.1. BELEID INZAKE DE OMGANG MET BELANGENCONFLICTEN

De Bank kan in de normale uitoefening van haar activiteiten geconfronteerd worden met situaties die een belangenconflict kunnen inhouden. Om daarmee om te gaan, heeft zij een beleid inzake belangenconflicten opgesteld, dat zij nauwgezet toepast en dat iedere Cliënt op schriftelijk verzoek kan verkrijgen. Dit beleid wordt hierna samengevat.

Het gaat om situaties waarin er bij de levering van een dienst of product een verschil kan zijn tussen de belangen van de Bank (met inbegrip van haar directieleden, medewerkers, werknemers, verbonden agenten en andere personen die rechtstreeks of onrechtstreeks met de Bank verbonden zijn door een zeggenschapsband) en de belangen van de Cliënt, tussen de belangen van verschillende Cliënten, tussen de belangen van de Bank en die van een of meer van haar zakenpartners, of tussen de belangen van verschillende afdelingen van de Bank, en dit voor een Cliënt een verlies of nadeel met zich mee kan brengen.

Het kan bijvoorbeeld gaan om een situatie waarin de Bank, een betrokkene of een persoon die rechtstreeks of onrechtstreeks met de Bank verbonden is door een zeggenschapsband:

- een financieel voordeel zou kunnen behalen of een financieel verlies zou kunnen vermijden ten koste van de Cliënt;
- een belang heeft bij het resultaat van de aan een Cliënt geleverde dienst of de voor rekening van de Cliënt uitgevoerde transactie, dat verschilt van het belang van de Cliënt;
- er door financiële of andere beweegredenen toe aangezet wordt om de belangen van een andere Cliënt of een groep van Cliënten voorrang te geven op de belangen van de Cliënt;
- dezelfde beroepsactiviteit uitoefent als de Cliënt;
- in verband met de aan de Cliënt geleverde dienst van iemand anders dan de Cliënt een andere stimulans krijgt dan de normaliter voor deze diensten aangerekende commissie of kosten, in de vorm van diensten of een geldelijk of niet-geldelijk voordeel.

De Bank neemt alle passende maatregelen om situaties die de belangen van één of meer Cliënten negatief kunnen beïnvloeden te identificeren, op te sporen, er op passende wijze mee om te gaan en desgevallend te voorkomen dat zij de belangen van een of meer Cliënten schaden. Die maatregelen behelzen onder meer:

- de Bank is intern zodanig georganiseerd dat functies te allen tijde gescheiden blijven en er informatiebarrières bestaan om de uitwisseling van informatie tussen personen die betrokken zijn bij activiteiten die een risico op belangenconflicten inhouden, te controleren en/of voorkomen. De Bank beperkt in de mate van het mogelijke ook de cumul van taken en de hiërarchische invloeden tussen deze verschillende activiteiten;
- de afwezigheid van enig direct verband tussen de beloning van de relevante personen die hoofdzakelijk de ene activiteit uitoefenen en de beloning van andere relevante personen die hoofdzakelijk een andere activiteit uitoefenen, of de inkomsten die deze andere personen genereren, wanneer in het kader van die activiteiten een belangenconflict kan ontstaan;
- maatregelen om te voorkomen of controleren dat een relevante persoon gelijktijdig of achtereenvolgens betrokken is bij meerdere afzonderlijke beleggings- of nevendiensten of -activiteiten indien die betrokkenheid een gepaste omgang met belangenconflicten kan schaden;
- de afdeling Compliance van de Bank heeft onder meer tot taak de mogelijke

belangenconflicten te identificeren en te beheren, de interne procedures om de naleving van deze beginselen te garanderen actueel te houden en ervoor te zorgen dat deze procedures worden nageleefd; of ook

- de Bank heeft een Gedragscode ontwikkeld met zeer strikte regels over de mogelijkheden om functies te cumuleren.

Indien de door de Bank genomen maatregelen niet volstaan om met redelijke zekerheid te garanderen dat het risico dat de belangen van de Cliënt worden geschaad, wordt vermeden, en er een zeker risico blijft bestaan dat de belangen van een Cliënt worden geschaad, zal de Bank de Cliënt, alvorens voor zijn rekening te handelen, informeren over de algemene aard en desgevallend de bron van deze belangenconflicten en over de maatregelen die zij heeft genomen om dit risico te beperken.

In dat geval wordt de Cliënt door de Bank ingelicht door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de Cliënt, die voldoende details bevat om de Cliënt, rekening houdend met zijn aard, in staat te stellen om met kennis van zaken een beslissing te nemen over de dienst in verband waarmee het belangenconflict zich voordoet.

1.2. OMGANG MET INDUCEMENTS

1.2.1. **Inducements**

De bepalingen in verband met door de Bank betaalde of van derden ontvangen inducements in verband met de aan de Cliënt geleverde diensten (de 'inducements') hangen nauw samen met de bepalingen inzake belangenconflicten uit voorgaand artikel. De structurele organisatie van de Bank, haar systemen, de scheiding van de functies en activiteiten, en meer in het algemeen haar beleid inzake de omgang met belangenconflicten hebben tot doel te voorkomen dat beleggingskeuzes niet objectief zijn.

Het begrip 'inducement' omvat alle vormen van geldelijke of niet-geldelijke voordelen of betalingen die de Bank in het kader van de levering van beleggings- of nevendiensten aan Cliënten rechtstreeks of onrechtstreeks verstrekt of ontvangt. Een vergoeding door derden in het kader van de aan de Cliënt geleverde beleggingsdienst wordt alleen ontvangen of betaald wanneer dit gerechtvaardigd wordt door een bijkomende dienst of een hoger niveau van dienstverlening aan de Cliënt, die in verhouding is tot de vergoeding.

De Cliënt wordt nauwgezet en desgevallend periodiek ingelicht over alle provisies, commissies en voordelen die de Bank in het kader van de aan de Cliënt geleverde beleggingsdienst heeft ontvangen of betaald.

1.2.2. **Door de Bank ontvangen vergoeding**

De Bank aanvaardt geen inducements van derden in het kader van de aan de Cliënt geleverde beleggingsdiensten.

Indien de Bank in het kader van verleende beleggingsdiensten niettemin door een derde vergoed wordt, wordt die vergoeding betaald in overeenstemming met de toepasselijke regelgeving en volgens onderstaande regels.

a. Loutere uitvoering

Om de Cliënt de mogelijkheid te bieden van gediversifieerde beleggingsopportunities te genieten, biedt de Bank hem toegang tot een uitgebreid aanbod van financiële instrumenten, waaronder rechten van deelneming in ICB's en gestructureerde producten die de Bank zelf actief promoot of die zij louter verdeelt en waarop de Cliënt op eigen initiatief kan inschrijven, zonder dat de Bank enig advies geeft.

Wanneer de Bank in het kader van producten optreedt als promotor of advies verleent, kan zij daarvoor vergoed worden.

Bovendien kan de emittent van deze financiële instrumenten, de promotor of de beheerder, als tegenprestatie voor het feit dat de Bank de Cliënt deze producten en de voortdurend geactualiseerde informatie erover (prospectus, document met essentiële beleggersinformatie, historiek...) ter beschikking stelt, de Bank vergoeden via een recurrente commissie die doorgaans wordt berekend aan de hand van de gerealiseerde beleggingen/uitstaande bedragen of op basis van de beheercommissie die de emittent, de promotor of de beheerder ontvangt, welke varieert naargelang de activaklasse, de gerealiseerde beleggingen/uitstaande bedragen, de netto-inventariswaarde, de periodiciteit, het onderhandelde tarief in de distributieovereenkomsten, het aantal rechten van deelneming in omloop enz.

Ter indicatie: de door de Bank ontvangen commissie bedraagt maximaal 1% (één procent) op jaarbasis van het totale bedrag van de bij de emittent in kwestie gerealiseerde beleggingen.

b. Beleggingsadvies

De Bank verleent beleggingsadvies op niet-onafhankelijke basis. Het advies van de Bank geldt als niet-onafhankelijk omdat de waaier van producten die de Bank onderzoekt om haar Cliënt een gepersonaliseerde aanbeveling te doen, beperkt is tot het door de Bank vooraf vastgestelde beleggingsuniversum, dat voornamelijk bestaat uit producten die de Bank kent en regelmatig volgt en

ook financiële instrumenten omvat die zijn uitgegeven of worden aangeboden door entiteiten die banden met de Bank hebben.

Zoals hiervoor gezegd kan de Bank door sommige emittenten of aanbieders van producten worden vergoed voor haar rol als promotor of adviesverlener.

Bovendien kan de Bank in het kader van de adviesverlening aan de Cliënt een vergoeding of een geldelijk of niet-geldelijk voordeel ontvangen, mits de betaling van die vergoeding of dat voordeel tot doel heeft de kwaliteit van de dienstverlening aan de Cliënt te verbeteren en de vergoeding of het voordeel in verhouding staat tot de verbetering van de dienst en de belangen van de Cliënt niet schaadt.

Deze vergoeding is bestemd om een beleid voor de selectie van door derden uitgegeven financiële instrumenten in stand te houden dat zo goed mogelijk beantwoordt aan de behoeften van de Cliënten. Dat is een beheersinstrument dat tot doel heeft om de tevredenheid van de Cliënten te optimaliseren en de risico- en rendementsverhouding van hun beleggingen te maximaliseren door ze te spreiden over uiteenlopende activaklassen, geografische zones, ruimere of specifiekere marktsegmenten en welbepaalde beheerstijlen. Het vergroot de expertise en vakkennis van de externe beheerders waarop de Cliënten een beroep kunnen doen en de kwaliteit van de verleende diensten. Daarvoor moet de Bank op zoek gaan naar beheerervaring, de fondsensector onderzoeken en het beheerproces analyseren. Dit beleid is gebaseerd op objectieve criteria, zowel kwantitatief als kwalitatief, zoals het rendement, de regelmaat ervan, de beheerstijl, het vermogen om het risico te beheersen, het vermogen om te markt te overtreffen, de discipline bij de naleving van de beheerstijl, de beleggingsstrategie en de mate waarin de portefeuilles met de beheerstijl stroken. Dat vereist een gespecialiseerde infrastructuur (analyse van de beleggingsstrategie, due diligence, ontmoetingen en contacten met de beheerders van ICB's en de emittenten van gestructureerde producten, voorstelling in het beleggingscomité, bezoeken ter plaatse en opvolging van het rendement ...). Deze permanente opvolging rechtvaardigt dat de voordelen op recurrente basis worden ontvangen.

De ontvangen vergoeding doet hoe dan ook geen afbreuk aan de doelstelling van de Bank om op een loyale, billijke en professionele wijze de belangen van haar Cliënten te behartigen.

c. Vermogensbeheer

Wanneer de Bank portefeuillebeheerdiensten verleent, aanvaardt of behoudt zij in het kader van de dienstverlening aan de Cliënten geen provisies, commissies of andere geldelijke of niet-geldelijke voordelen (met uitzondering van kleine niet-geldelijke voordelen, zoals hierna omschreven) die worden betaald of geschonken door derden of door personen die voor rekening van derden handelen.

1.2.3. Ontvangen niet-geldelijke voordelen en onderzoek

Wanneer zij aan de Cliënt beleggingsdiensten of nevendiensten verleent, kan de Bank van haar tegenpartijen bepaalde niet-geldelijke voordelen ontvangen. Daarvoor gelden dezelfde regels als voor de ontvangst van andere vormen van vergoeding, zoals hiervoor omschreven.

Wanneer de Bank portefeuillebeheerdiensten verleent, ontvangt zij alleen niet-geldelijke voordelen die als klein worden beschouwd, dat wil zeggen dat zij redelijk en van zodanige omvang zijn dat het weinig waarschijnlijk is dat zij het gedrag van de Bank beïnvloeden op een manier die de belangen van de Cliënt schaadt. Het betreft bijvoorbeeld informatie of documenten over een financieel instrument of beleggingsdienst, documenten afkomstig van derden om een nieuwe uitgifte te promoten, deelnames aan conferenties, seminars en andere informatieve evenementen enz.

Tot slot kan de Bank van professionele tussenpersonen onderzoek ontvangen dat zij samen met andere gegevens kan gebruiken om de gekozen beleggingsstrategie te bepalen en om het verleende beleggingsadvies te stofferen. Onderzoek wordt niet beschouwd als een inducement vanwege tussenpersonen, aangezien het vergoed wordt met een directe betaling vanuit de eigen middelen van de Bank. De selectie van deze tussenpersoon gebeurt in elk geval op basis van objectieve criteria, zowel kwantitatief als kwalitatief, waarbij geen rekening wordt gehouden met deze voordelen. De selectieprocedure van deze tussenpersonen past overigens eveneens in het beleid inzake de omgang met belangenconflicten van de Bank.

1.2.4. Betaalde vergoeding

De Bank kan een dienstverlener vergoeden die de Cliënt bij de Bank aanbrengt en die de dienstverlening aan de Cliënt door de Bank verbetert (de 'tussenpersonen'). Dergelijke vergoeding is in de regel alleen mogelijk als de

Bank aan de Cliënt beleggingsadvies of portefeuillebeheerdiensten verleent.

Het kan gebeuren dat de Bank in bepaalde gevallen en op forfaitaire wijze een vergoeding betaalt aan tussenpersonen die niet beschikken over diensten als depotbank of die geen beleggingsdiensten aanbieden en die Cliënten bij de Bank aanbrengen. Deze vergoeding wordt eenmalig betaald en wordt doorgaans berekend op basis van de activa die de aldus aangebrachte Cliënten die de Bank mandaat voor beleggingsadvies of vermogensbeheer verlenen, in bewaring geven. Deze vergoeding vergroot de kwaliteit van de dienstverlening aan de Cliënt in die zin dat de tussenpersoon werkzaamheden heeft verricht in het kader van de start van de relatie tussen de Cliënt en de Bank. Hij heeft met name verschillende instellingen vergeleken, mee onderhandeld over het dienstenaanbod aan de Cliënt, de Cliënt geholpen met het opstellen van de documenten voor het aangaan van een relatie met de Bank enz.

De vergoeding die de Bank aldus betaalt, kan niet meer bedragen dan 50% van de netto-inkomsten die de Bank in het kader van de rekeningen van de Cliënt int.

Het kan ook gebeuren dat de Bank bepaalde tussenpersonen op recurrente basis een vergoeding betaalt wanneer de rol die zij na het openen van de rekening vervullen rol op continue wijze bijdraagt tot een betere dienstverlening aan de Cliënten. Deze vergoeding bestaat doorgaans uit een vast percentage berekend op basis van i) hetzij de activa die de Cliënt bij de Bank in bewaring heeft gegeven en waarop hij de Bank een mandaat voor beleggingsadvies of vermogensbeheer heeft verleend, tot maximaal 50% van de netto-inkomsten die de Bank in de relatie met de Cliënt int, ii) hetzij de adviescommissie of de beheercommissie die de Bank int.

1.2.5. Informatieverstrekking aan de Cliënt

De Bank deelt de Cliënt jaarlijks het precieze bedrag van de betaalde voordelen mee.

Zolang de Bank in het kader van de aan de Cliënt verleende beleggingsdiensten (doorlopende) voordelen ontvangt, deelt zij hem minstens eenmaal per jaar persoonlijk het werkelijke bedrag van de ontvangen of betaalde voordelen mee. Kleine niet-geldelijke voordelen kunnen in algemene bewoordingen worden omschreven.

2. INDELING VAN DE CLIËNTEN IN CATEGORIEËN

2.1. CATEGORIEËN

De wet verplicht de Bank om de Cliënt in te lichten over zijn indeling als niet-professionele Cliënt, professionele Cliënt of in aanmerking komende tegenpartij volgens de criteria die de wet voorschrijft.

Er wordt uitdrukkelijk overeengekomen dat de indeling van de Cliënt geldt voor de gehele relatie tussen de Cliënt en de Bank, dat wil zeggen voor alle transacties, diensten en producten die de Bank levert.

2.1.1. Niet-professionele Cliënten

Niet-professionele of particuliere Cliënten genieten bij alle transacties, producten en diensten die de Bank in verband met de markten voor financiële instrumenten verleent, de ruimste wettelijke bescherming. Die bescherming wordt verleend door MiFID II en omvat een geheel van gedragsregels die de Bank bij de verlening van beleggingsdiensten in acht moet nemen (met name de verplichting om na te gaan of het advies of het vermogensbeheer voor de Cliënt geschikt is, de verplichting om het passende karakter van het aangeboden product of de geleverde dienst te controleren), de verplichting voor de Bank om de orders uit te voeren tegen de gunstigste voorwaarden voor de Cliënt en de toepassing van de regels inzake de verwerking van orders (met name de snelle en billijke uitvoering van orders) zoals omschreven in voormelde wet en zijn uitvoeringsbesluiten.

2.1.2. Professionele Cliënten

Voor professionele Cliënten gelden minder strenge beschermingsregels dan voor particuliere Cliënten. Deze regels houden rekening met de kennis en ervaring die deze Cliënten doorgaans hebben in verband met de beleggingsdiensten.

De Bank mag er, wat betreft de producten, diensten en transacties waarvoor de Cliënt ingedeeld is als professionele Cliënt, van uitgaan dat hij het vereiste ervaringsniveau en de noodzakelijke kennis heeft om de risico's waarmee elke transactie en het beheer van zijn portefeuille gepaard gaan, te begrijpen. De Bank moet dus geen evaluatie uitvoeren van het passende karakter van het product, de dienst of de transactie in kwestie.

Er bestaan twee categorieën van professionele Cliënten: de professionele Cliënten 'per definitie'

(waarvoor de identificatiecriteria in de wet zijn vastgelegd) en de professionele Cliënten 'op verzoek' (mits zij aan bepaalde voorwaarden beantwoorden).

In het kader van beleggingsadviesdiensten mag de Bank ervan uitgaan dat een professionele Cliënt 'per definitie' financieel in staat is om de risico's van een belegging die strookt met de beleggingsdoelstellingen van de Cliënt te dragen.

Voor professionele Cliënten 'op verzoek' moet de Bank, vóór zij de diensten inzake beleggingsadvies of vermogensbeheer verleent, nagaan of de belegging strookt met de beleggingsdoelstellingen van de Cliënt en of hij in staat is om de financiële risico's te dragen die aan de transactie verbonden zijn.

2.1.3. In aanmerking komende tegenpartijen

Om te worden ingedeeld als in aanmerking komende tegenpartij, moet de Cliënt beantwoorden aan de criteria die in de wet zijn vastgelegd. In haar relaties met in aanmerking komende tegenpartijen moet de Bank de verplichtingen op het vlak van de gedragsregels, de verplichting om orders uit te voeren tegen de gunstigste voorwaarden voor de Cliënt en de bij wet vastgestelde regels inzake de verwerking van orders niet in acht nemen, met uitzondering van de verplichting voor de Bank om niet-uitgevoerde limietorders onmiddellijk te publiceren.

De Bank moet niettemin tegenover de Cliënt die een in aanmerking komende tegenpartij is, haar organisatorische verplichtingen nakomen, in het bijzonder de verplichtingen die tot doel hebben om belangenconflicten te voorkomen, de continuïteit en regelmatigheid van de verleende beleggingsdiensten te garanderen of de rechten van de Cliënt op de in bewaring gegeven activa te beschermen, evenals haar verplichtingen op het vlak van informatieverstrekking en rapportering.

2.2. MOGELIJKHEID TOT VERANDERING

2.2.1. Mogelijkheid om een verhoging van de bescherming te vragen ('opt-in')

De Bank kan, uit eigen beweging of op verzoek van een Cliënt:

- een Cliënt die op grond van de bepalingen van de wet ten onrechte als in aanmerking komende tegenpartij ingedeeld is, behandelen als een particuliere Cliënt of een professionele Cliënt;
- een Cliënt die op grond van de bepalingen van de wet als professionele Cliënt wordt beschouwd, als een particuliere Cliënt behandelen.

2.2.2. Mogelijkheid om aan bepaalde beschermingen te verzaken ('opt-out')

De Bank deelt de particuliere Cliënt mee dat hij, binnen de beperkingen van de wet, kan vragen om als een professionele Cliënt te worden behandeld. Een professionele Cliënt kan ook als een in aanmerking komende tegenpartij worden beschouwd, mits hij aan de wettelijke criteria voldoet en een onderneming is. Een dergelijk verzoek moet schriftelijk gebeuren, met inachtneming van de wettelijke voorwaarden. De Cliënt moet verklaren zich bewust te zijn van de gevolgen van zijn afstand van de wettelijke bescherming, waarover de Bank hem zal inlichten.

Voordat de Bank beslist om een verzoek tot wijziging van categorie te aanvaarden, neemt zij alle redelijke maatregelen om zich ervan te vergewissen dat de Cliënt aan de in de wet vastgestelde criteria voldoet.

Het is de verantwoordelijkheid van de Cliënt om de Bank in te lichten over elke wijziging die van invloed kan zijn op zijn categorie-indeling. De Bank mag de nodige passende maatregelen nemen als zij vaststelt dat de Cliënt niet langer voldoet aan de voorwaarden om als een professionele Cliënt of een in aanmerking komende tegenpartij te worden beschouwd.

Een niet-professionele Cliënt die de Bank verzoekt om als professionele Cliënt te worden beschouwd, erkent dat die categorie minder bescherming biedt dan de categorie niet-professionele Cliënt en verbindt zich ertoe de Bank alle stukken voor te leggen die zij voor de wijziging van categorie vereist.

3. BELEGGINGSSTRATEGIEËN

Overeenkomstig de bepalingen waarin de wet voorziet, moet de Bank bij haar Cliënten bepaalde inlichtingen verzamelen om hen de meest geschikte beleggingsdiensten of producten te kunnen aanbevelen, of desgevallend om te beoordelen of het beoogde product of de beoogde beleggingsdienst geschikt is voor de Cliënt.

De aard van de inlichtingen die de Bank moet verzamelen hangt af van zowel de indeling van de Cliënt als de dienst, het product of de beoogde transactie.

Gezamenlijke rekeningen en collectieve rekeningen vallen onder de Algemene Voorwaarden en de bijzondere overeenkomsten die werden gesloten bij de opening van de rekeningen en functioneren onder een enkel

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

beleggersprofiel, dat los staat van het profiel van de respectieve mederekeninghouders.

Rekeningen van entiteiten functioneren onder het beleggersprofiel dat is toegekend aan de rekeninghouder, dat wil zeggen de entiteit, op basis van de inlichtingen die haar wettelijke vertegenwoordigers hebben verstrekt. Bij het opstellen van het beleggersprofiel van de entiteit wordt rekening gehouden met de kennis van en ervaring met beleggingsdiensten en financiële instrumenten van het beslissingsorgaan van de entiteit.

3.1. VERPLICHTINGEN IN VERBAND MET HET VERLENEN VAN BELEGGINGSADVIES EN VERMOGENSBEHEER

Wanneer zij beleggingsadvies- of vermogensbeheerdiensten verstrekt, moet de Bank van de Cliënt de nodige informatie krijgen over zijn kennis van en ervaring met beleggingen, zijn financiële situatie en beleggingsdoelstellingen, in het bijzonder zijn vermogen om verliezen te dragen en zijn risicotolerantie, teneinde hem de beleggingsdiensten en financiële instrumenten te kunnen aanbevelen die voor hem het geschiktst zijn en die aansluiten bij zijn persoonlijke situatie en zijn behoeften. De Bank moet met andere woorden in het belang van de Cliënt handelen.

De Bank informeert de Cliënt dat, wanneer zij de informatie die zij nodig heeft om te kunnen beoordelen of de beleggingsdienst of het financiële instrument voor de Cliënt geschikt is, niet ontvangt, of wanneer zij van mening is dat het product of de dienst voor de Cliënt niet geschikt is, het haar niet toegestaan is dit financiële instrument of deze dienst aan te bevelen.

Het beleggersprofiel van de Cliënt wordt bepaald in samenspraak met de Cliënt en hangt af van de kennis van en ervaring met beleggingen van de Cliënt, zijn financiële situatie en zijn beleggingsdoelstellingen, in het bijzonder zijn vermogen om verliezen te dragen en zijn risicotolerantie.

Een actualisering van dat profiel – en van de door de Cliënt verstrekte informatie – is te allen tijde mogelijk, op uitdrukkelijk verzoek van de Cliënt of op voorstel van de Bank. De Cliënt verbindt zich ertoe om de Bank onverwijld in te lichten over alle wijzigingen die een invloed hebben op zijn profiel of de informatie die hij eerder aan de Bank heeft meegedeeld (met betrekking tot de rekeningen van entiteiten, wanneer een wijziging in de samenstelling of organisatie van de entiteit gevolgen heeft voor de verstrekte informatie). Het geactualiseerde profiel wordt in samenspraak

tussen de Cliënt en de Bank opgesteld. De Bank behoudt zich het recht voor om bewijsstukken te vragen en de eensluidendheid en nauwkeurigheid daarvan te controleren en om te vragen dat de documenten in haar bezit regelmatig worden bijgewerkt.

Een aanpassing van dit profiel en de eerder door de Cliënt verstrekte informatie doet geen afbreuk aan de eerder door de Bank verstrekte adviezen en verleende diensten, noch aan de geldigheid van de transacties die voor deze aanpassing werden uitgevoerd.

De Bank verstrekt geen periodieke beoordeling van de passendheid van de financiële instrumenten die aan de Cliënt werden aanbevolen.

3.2. VERPLICHTINGEN IN VERBAND MET HET VERLENEN VAN ANDERE DIENSTEN DAN BELEGGINGSADVIES EN VERMOGENSBEHEER

Wanneer zij andere beleggingsdiensten levert dan beleggingsadvies of vermogensbeheer, is de Bank wettelijk verplicht om zich bij de Cliënt te informeren over diens ervaring en kennis op beleggingsgebied met betrekking tot het specifieke soort aangeboden of gevraagde product of dienst, opdat zij kan beoordelen of het beoogde product of de beoogde beleggingsdienst passend is voor de Cliënt.

De Bank deel de Cliënt mee dat, indien hij haar niet de nodige informatie heeft verstrekt of indien zij van mening is dat het beoogde product of de beoogde dienst voor de Cliënt niet passend is, zij de transactie kan uitvoeren met een waarschuwing voor de Cliënt dat zij niet heeft kunnen bepalen of de beoogde dienst of het beoogde product voor hem passend of desgevallend niet passend is.

De Bank waarschuwt de Cliënt bovendien dat, wat betreft de op initiatief van de Cliënt geleverde diensten, die uitsluitend de uitvoering en/of de ontvangst en het doorgeven van orders van de Cliënt omvatten, al dan niet met nevendiensten, met uitsluiting van de verstrekking van bepaalde kredieten en leningen, en betrekking hebben op niet-complexe financiële instrumenten zoals omschreven in de Wet en uiteengezet in bijgevoegde Verklarende Woordenlijst, de Bank niet verplicht is te beoordelen of het aangeboden of geleverde instrument of de aangeboden of verleende dienst passend is voor de Cliënt en dat de Cliënt dientengevolge niet de overeenkomstige bescherming van de toepasselijke gedragsregels geniet.

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

3.3. INFORMATIEVERPLICHTINGEN VAN DE CLIËNT

De Cliënt is verplicht om de Bank in te lichten over elke wijziging in zijn financiële situatie, met inbegrip van zijn vermogen om verliezen te dragen, zijn beleggingsdoelstellingen, inclusief zijn risicotolerantie, en/of zijn kennis van en ervaring met beleggingen, en in het bijzonder over elke wijziging die een invloed heeft of kan hebben op de beslissing of een dienst die de Bank aan de Cliënt kan verlenen voor hem geschikt of passend is. Indien de Cliënt nalaat om de Bank over dergelijke wijzigingen in te lichten, kan zij niet aansprakelijk gesteld worden voor schade die de Cliënt daardoor kan lijden.

3.4. INFORMATIEVERPLICHTING VAN DE BANK

3.4.1 Wanneer zij beleggingsadvies verleent aan een niet-professionele cliënt, overhandigt de Bank de Cliënt vóór de transactie wordt uitgevoerd een geschiktheidsverklaring, die vermeldt welk advies werd verleend en hoe dit strookt met de voorkeuren, doelstellingen en andere kenmerken van de Cliënt, en informatie bevat over de kosten en lasten die aan de beleggingsdiensten en de aanbevolen financiële instrumenten verbonden zijn.

Door hiermee in te stemmen, erkent u dat de Bank een transactie niet kan uitvoeren indien:

- (i) die transactie niet strookt met uw beleggersprofiel, of**
- (ii) de Bank van u geen instemming met de conform deze alinea verstrekte documenten heeft ontvangen.**

3.4.2 Wanneer de Bank vermogensbeheerdiensten verleent aan een niet-professionele cliënt, verstrekt zij de Cliënt een periodiek verslag dat een actuele verklaring bevat over hoe de belegging strookt met de voorkeuren, doelstellingen en andere kenmerken van de Cliënt.

De Bank licht de Cliënt in wanneer de totale waarde van de portefeuille, zoals die bij het begin van elke verslagperiode werd bepaald, is gedaald met 10% en bij elk daaropvolgend veelvoud van 10%.

Wanneer de Bank de rekening van een niet-professionele Cliënt bijhoudt en die rekening posities bevat in financiële instrumenten met hefboomeffect of transacties die voorwaardelijke verplichtingen inhouden, licht de Bank de Cliënt in wanneer de waarde van elk instrument is gedaald met 10% ten opzichte van de initiële waarde en bij elk daaropvolgend veelvoud van 10%. Deze

informatie wordt voor elk instrument apart verstrekt.

4. BELEID INZAKE DE UITVOERING VAN ORDERS EN REGELS INZAKE DE VERWERKING VAN ORDERS

4.1. VOORAFGAANDE INSTEMMING VAN DE CLIËNT MET HET BELEID INZAKE OPTIMALE UITVOERING

Door de Aanvraag tot opening van een rekening te tekenen, stemt de Cliënt uitdrukkelijk in met het Beleid inzake optimale uitvoering van de Bank, zoals hierbij gevoegd, en stemt hij er in het bijzonder mee in dat zijn orders buiten een georganiseerde markt kunnen worden uitgevoerd (dat wil zeggen buiten een gereguleerde markt of een multilaterale handelsfaciliteit).

4.2. REGELS VOOR DE VERWERKING VAN ORDERS

De Bank verbindt zich ertoe om, wanneer zij ernstige moeilijkheden ondervindt die de goede uitvoering van een order van de Cliënt in het gedrang kunnen brengen, al het mogelijke te doen om hem daar onverwijld over in te lichten. De Bank deelt de Cliënt mee dat vertraging in de uitvoering van een order verband kan houden met het openen van een positie in het financieel instrument ter waarde van het order door de Bank en/of haar subbewaarder.

De Bank gaat een middelenverbintenis aan, geen resultaatsverbintenis. Indien zij er niet in slaagt contact met de Cliënt op te nemen, kan zij daar niet aansprakelijk voor worden gesteld.

5. OVERZICHT VAN DE ESSENTIËLE KENMERKEN EN RISICO'S VAN DE FINANCIËLE INSTRUMENTEN.

De informatie in dit document beoogt een overzicht te geven van de essentiële kenmerken en risico's van de financiële instrumenten waarin u kunt beleggen of waarin de Bank voor uw rekening kan beleggen. Indien u specifieke vragen hebt of interesse hebt voor bepaalde financiële instrumenten, kunt u met ons contact opnemen voor meer informatie.

De Bank vestigt bovendien in het bijzonder de aandacht van de niet-professionele Cliënt op de risico's die in dit document worden uiteengezet, aangezien hij over minder ervaring, kennis en

expertise beschikt dan een professionele Cliënt of een in aanmerking komende tegenpartij.

Dit document gaat evenwel niet in op de fiscale en juridische gevolgen van transacties met financiële instrumenten. Wij nodigen u dan ook uit om vóór elke belegging bij specialisten gepersonaliseerd advies over deze materies in te winnen.

5.1. BASISRISICO'S

Deze risico's gelden voor alle soorten beleggingen. Naargelang het betrokken financiële instrument kunnen echter een of meer van de hierna omschreven risico's cumulatief gelden, waardoor het totale risico dat de belegger loopt, toeneemt.

5.1.1. Conjunctuurrisico

Wijzigingen in de activiteit van een markteconomie hebben altijd gevolgen voor het verloop van de koers van financiële instrumenten en de wisselkoersen. De koersen schommelen ongeveer volgens het ritme van de fasen van hoog- of laagconjunctuur van de economie. De duur en de omvang van deze economische cycli van recessie en expansie variëren, net als de gevolgen voor de verschillende sectoren van de economie. Bovendien kan de economische cyclus van land tot land verschillen.

Bij een beleggingsbeslissing geen rekening houden met de conjunctuur of het conjunctuurverloop verkeerd inschatten, kan tot verliezen leiden. Onder andere door het conjunctuurverloop vormen in het verleden behaalde resultaten van een financieel instrument geen garantie voor de toekomstige resultaten van dit instrument. Waardeverminderingen, met verliezen voor de belegger tot gevolg, zijn altijd mogelijk.

Een belegger moet er dus altijd over waken dat zijn beleggingen gepast zijn in het licht van de economische conjunctuur, en desgevallend de nodige positiewissels doorvoeren.

5.1.2. Inflatierisico

Een belegger kan op zijn beleggingen financiële verliezen lijden als gevolg van een waardeverlies van de valuta. Dergelijk waardeverlies kan gevolgen hebben voor de reële waarde van het bestaande vermogen en het reële rendement dat met dit vermogen moest worden gegenereerd. Voor vastrentende producten is het dan ook aangewezen om te kijken naar het reële rendement, dat wil zeggen het verschil tussen de rente en de inflatie.

Wanneer de inflatie meer bedraagt dan het rendement van de financiële instrumenten (waardevermeerdering en interesten), leidt dit tot

een waardeverlies van het daadwerkelijk belegde kapitaal.

5.1.3. Landenrisico en transferrisico

Het kan gebeuren dat een buitenlandse schuldenaar, ook al is hij solvabel, rentebetalingen en aflossingen niet op de vervaldag kan uitvoeren of zelfs volledig in gebreke blijft omdat in zijn land van herkomst geen transfermogelijkheden bestaan, bijvoorbeeld door economische, politieke of sociale instabiliteit in het betrokken land.

Zo kunnen bij gebrek aan buitenlandse valuta's of transferbeperkingen naar het buitenland betalingen waarop de belegger recht heeft, uitblijven. Bij in een buitenlandse munt uitgegeven financiële instrumenten kan het gebeuren dat de belegger de betalingen ontvangt in een munt die door wisselkoersbeperkingen niet meer kan worden omgewisseld.

Zelf wanneer er helemaal geen crisis is, kan overheidsinmenging in bepaalde sectoren van de economie (bv. nationalisering) een invloed hebben op de waarde van de activa van de beleggers. In extreme gevallen kan de plaatselijke overheid soms de activa van beleggers soms in beslag nemen of bevriezen, of de rechten van beleggers beperken.

Er bestaat in principe geen manier om zich tegen dergelijke risico's te beschermen. De ratings die per land in de financiële pers worden gepubliceerd, kunnen beleggers in dit verband evenwel een nuttige aanwijzing geven.

Meer in het algemeen, tot slot, kan de instabiele politieke en/of economische en/of sociale situatie van bepaalde landen hevige koersschommelingen veroorzaken.

5.1.4. Valuta- of wisselkoersrisico

Aangezien de koersen van valuta's tegenover elkaar schommelen, bestaat er een wisselkoersrisico wanneer financiële instrumenten in een vreemde valuta luiden. Naargelang de wisselkoers kan eenzelfde belegging winst of verlies opleveren.

Bovendien kunnen schommelingen van de wisselkoersen, aangezien de activiteiten van ondernemingen in meer of mindere mate verbonden zijn met de wisselkoers, de waarde van de door hen uitgegeven financiële instrumenten beïnvloeden.

De elementen met de grootste invloed op de koers van de valuta van een land, zijn de inflatie, het verschil in rente en productiviteit in vergelijking met het buitenland, de inschatting van het conjunctuurverloop, de geopolitieke situatie en de veiligheid van beleggingen. Daarnaast kunnen ook

psychologische factoren, zoals een gebrek aan vertrouwen in de politieke leiders, de valuta van een land verzwakken.

5.1.5. Liquiditeitsrisico

Voor een belegger is de liquiditeit de mogelijkheid om financiële instrumenten die hij bezit te allen tijde tegen hun marktwaarde te kunnen verkopen.

Bij onvoldoende liquiditeit van de markt loopt de belegger het risico dat hij zijn financiële instrumenten niet tegen de marktprijs kan verkopen. In beginsel moet een onderscheid worden gemaakt tussen een gebrek aan liquiditeit als gevolg van het spel van vraag en aanbod en een gebrek aan liquiditeit dat verband houdt met de intrinsieke kenmerken van een financieel instrument of de marktgebruiken.

Een gebrek aan liquiditeit als gevolg van het spel van vraag en aanbod bestaat wanneer er voor een financieel instrument tegen een bepaalde koers uitsluitend of bijna uitsluitend aanbod (laatkoers) of vraag bestaat (biedkoers). In die omstandigheden kunnen koop- of verkooporders niet onmiddellijk en/of slechts gedeeltelijk en/of alleen tegen ongunstige voorwaarden worden uitgevoerd. Bovendien bestaat de kans dat hogere transactiekosten worden toegepast.

Een gebrek aan liquiditeit als gevolg van de intrinsieke kenmerken van een financieel instrument of de gebruiken van de markt doet zich bijvoorbeeld voor bij een lange procedure om transacties met aandelen op naam te registreren, bij lange uitvoeringstermijnen als gevolg van marktgebruiken of andere handelsbeperkingen, bij behoefte aan liquiditeiten op korte termijn die niet kan worden gedekt door de verkoop van financiële instrumenten of bij lange aankondigingsperiodes alvorens tot een transactie te kunnen overgaan, met name in het geval van alternatieve fondsen.

5.1.6. Psychologische risico's

Ook irrationele factoren kunnen de algemene ontwikkeling van de koersen beïnvloeden. Zo kunnen trends, opinies of geruchten belangrijke koersdalingen teweegbrengen, ook al zijn de financiële situatie en de vooruitzichten van de betrokken ondernemingen niet verslechterd.

5.1.7. Kredietrisico

Financiële instrumenten aankopen op krediet houdt verschillende bijkomende risico's in. Enerzijds kunnen bijkomende waarborgen worden geëist – soms op zeer korte termijn – als de koersontwikkeling van de in onderpand gegeven activa tot een overschrijding van het krediet leidt. Indien de belegger niet in staat is om dergelijke waarborgen te verschaffen, kan de Bank

gedwongen zijn om de in bewaring gegeven financiële instrumenten op een ongunstig tijdstip te verkopen. Anderzijds kan het geleden verlies bij een ongunstige koersontwikkeling groter zijn dan de oorspronkelijke belegging. Koersschommelingen van in onderpand gegeven financiële instrumenten kunnen een negatieve invloed hebben op het vermogen om de leningen terug te betalen.

De aandacht moet erop worden gevestigd dat het hefboomeffect van aankopen van financiële instrumenten op krediet een proportioneel hogere gevoeligheid voor koersschommelingen teweegbrengt en daarom meer winstkansen inhoudt, maar tegelijk ook het risico op grotere verliezen. De risico's waarmee dergelijke aankopen gepaard gaan, nemen toe naarmate het hefboomeffect groter is.

5.1.8. Renterisico

Iedere rentewijziging, zowel op korte als op lange termijn, kan uitgesproken negatieve gevolgen hebben voor de waardering van financiële instrumenten.

5.1.9. Solvabiliteitsrisico van de emittent of het afwikkelings- en clearingsysteem.

Insolventie van de emittent van financiële instrumenten of van het afwikkelings- en clearingsysteem waarop die instrumenten worden verhandeld, kan tot gevolg hebben dat de belegger de belegde bedragen deels of volledig verliest.

5.1.10. Bijkomende risico's in de opkomende markten

De opkomende markten zijn de markten van landen met een middelmatig of laag inkomen per hoofd van de bevolking volgens de definitie van de Wereldbank. Concreet gaat het om markten in landen met een zekere mate van politieke instabiliteit, waarvan de markten en de economische groei relatief onzeker zijn, waarvan de financiële markt nog in de ontwikkelingsfase is en waarvan de economie niet bloeit. Onder die definitie vallen een groot aantal markten in Latijns-Amerika, Oost-Europa en enkele Aziatische landen.

Doorgaans zijn de hierboven uiteengezette risico's op deze markten groter.

Zo zullen politieke of economische veranderingen (bv. inflatie, wisselkoers) in opkomende markten meer invloed hebben op de waarde van beleggingen dan in andere landen. De opkomende markten reageren vaak ook sterker en langer op natuurrampen of oorlogen.

Bovendien zijn de regels inzake de afwikkeling of clearing van transacties in opkomende markten

vaak minder goed uitgewerkt, waardoor de kans dat bij de boeking van transacties fouten worden gemaakt of instrumenten niet worden afgeleverd, groter is.

Tot slot zijn het prudentiële toezicht op deze markten en de regels ter bescherming van beleggers vaak zwak.

5.1.11. Andere basisrisico's

a. Informatierisico

Dit risico is het gevaar om slechte beleggingsbeslissingen te nemen door een gebrek aan informatie of door onvolledige of onjuiste informatie. Dat kan komen doordat de belegger een beroep doet op onbetrouwbare bronnen of de informatie die hij ontving niet goed begrijpt, of het gevolg zijn van communicatiefouten.

b. Transmissierisico

Bij het plaatsen van een order moet de belegger de Bank bepaalde inlichtingen verstrekken die nodig zijn voor de uitvoering (instrument, soort order, volume, uitvoeringsdatum enz.). Hoe preciezer het order, hoe kleiner het risico op een transmissiefout.

c. Risico in verband met de kosten van de transactie

Bij de uitvoering van een order kunnen behalve de Bank ook andere binnen- of buitenlandse tussenpersonen betrokken zijn (zoals makelaars). In dat geval worden de kosten en commissies van deze personen aan de belegger aangerekend.

Een belegging wordt pas rendabel wanneer al deze kosten gedekt zijn.

5.2. SPECIFIEKE BELEGGINGSgebonden RISICO'S

5.2.1. Termijndeposito's

Dit zijn deposito's van contanten die op een vaste datum en tegen een vooraf bepaalde rentevoet worden vergoed.

a. Kenmerken:

Rendement: betalingen van interesten;

Looptijd: korte termijn (< 4 jaar), middellange termijn (4-8 jaar) of lange termijn (> 8 jaar);

Interesten: de interesten hangen af van de precieze voorwaarden voor elk deposito, zoals een vaste rente over de volledige looptijd of een variabele rente, die vaak wordt afgestemd op een marktrente (zoals de LIBOR of EURIBOR).

b. Voordelen:

Naargelang de marktomstandigheden kunnen deze producten een interessanter rendement opleveren dan andere vastrentende producten.

c. Risico's:

Deze producten zijn vooral blootgesteld aan het inflatierisico, het wisselkoersrisico, het renterisico en het tegenpartijrisico, zoals omschreven onder 5.1 hiervoor.

5.2.2. Obligaties

Obligaties zijn verhandelbare effecten, op naam of aan toonder, die worden uitgegeven door een commerciële vennootschap of een overheidsinstantie voor hun geldschieters. Hun nominale waarde bij uitgifte komt overeen met een percentage van het totale bedrag van de lening. Er bestaan obligaties met vaste rente en obligaties met variabele rente. De looptijd en de terugbetalingswijze zijn vooraf bepaald.

De koper van een obligatie (de schuldeiser) bezit een vordering op de emittent (de schuldenaar).

a. Kenmerken:

Rendement: betalingen van interesten, mogelijke waardeinstijgingen (verschil tussen de aankoopprijs/uitgifteprijs en de verkoopprijs/vereffeningprijs);

Looptijd: korte termijn (< 4 jaar), middellange termijn (4-8 jaar) of lange termijn (> 8 jaar);

Valuta: nationale valuta van de belegger of buitenlandse valuta. Er kan in voorzien zijn dat de terugbetaling van de hoofdsom en de betaling van interesten in verschillende valuta zullen plaatsvinden. In dat geval kan de obligatie gekoppeld zijn aan een optie om het wisselkoersrisico te beperken;

Vorm: individuele effecten met een bepaalde nominale waarde (die aan de beleggers kunnen worden afgegeven) of collectief vertegenwoordigd door een globaal certificaat dat is gedeponneerd bij een bewaarbank.

Uitgifteprijs: a pari (100% van de nominale waarde), onder pari (uitgifteprijs lager dan de nominale waarde) of boven pari (uitgifteprijs hoger dan de nominale waarde);

Plaats van uitgifte: het kan de thuismarkt van de belegger zijn, maar eveneens een buitenlandse markt;

Betaling:

- op vooraf vastgestelde datums: behoudens andersluidende bepalingen of insolventie van de emittent, worden de leningen terugbetaald op de vervaldag van de obligatie, in annuïteiten (doorgaans na een blokkeringsperiode) of op verschillende datums bij loting (doorgaans na een blokkeringsperiode);
- op niet vooraf vastgestelde datums: de emittent kan zich het recht voorbehouden om tot de

terugbetaling over te gaan op een datum die hij later naar eigen goeddunken bepaalt;

Interesten: de interesten hangen af van de voorwaarden van de lening, zoals vaste interesten voor de volledige looptijd of variabele interesten die vaak worden afgestemd op een marktrente (zoals de LIBOR of EURIBOR). In dat laatste geval kan in een minimale en/of maximale rente zijn voorzien;

Specifieke kenmerken (bv. relaties tussen de emittent en de belegger): vastgesteld in de uitgiftevoorwaarden van de betrokken obligatie.

b. Voordelen:

Naargelang de marktomstandigheden kunnen deze producten een interessanter rendement opleveren dan andere vastrentende producten.

c. Risico's:

1) Insolventierisico

Er bestaat een risico dat de emittent tijdelijk of definitief insolvent is, waardoor hij niet in staat is om de interesten te betalen en/of de lening terug te betalen. De solvabiliteit van een emittent kan tijdens de looptijd van de lening veranderen doordat bepaalde factoren evolueren. Dit kan met name te wijten zijn aan conjunctuurschommelingen, veranderingen binnen de onderneming, de sector en/of het land waarin de emittent actief is, of politieke ontwikkelingen die belangrijke economische gevolgen hebben.

Hoe groot dit risico is, verschilt naargelang de obligaties zijn uitgegeven door een overheidsinstantie of een onderneming. Het risico hangt eveneens af van de nationaliteit van de uitgevende overheid of het soort en de sector van de onderneming die de obligaties uitgeeft (bank, industriële onderneming enz.), alsook meer in het algemeen van de financiële soliditeit van de emittent.

Het risico is beperkter wanneer aan de obligaties waarborgen gekoppeld zijn. In dat geval hangt de bijkomende bescherming die de belegger geniet echter af van de status en de solvabiliteit van de garant.

Dienaangaande moet worden opgemerkt dat obligaties die zijn uitgegeven door entiteiten die veilig worden geacht, doorgaans een lager rendement opleveren. Het risico op een volledig verlies van de belegging is dienovereenkomstig evenwel lager.

Een verslechtering van de solvabiliteit van de emittent heeft eveneens negatieve gevolgen voor de koersontwikkeling van de betrokken financiële instrumenten.

2) Renterisico

De onzekerheid over het verloop van de rente maakt dat de koper van een vastrentend financieel instrument onderworpen is aan het risico dat de koers daalt als de rente stijgt. De gevoeligheid van obligaties voor de ontwikkeling van de rente hangt met name af van de resterende looptijd en het nominale niveau van de interesten.

3) Risico van vervroegde terugbetaling

De emittent van een obligatie heeft de mogelijkheid om in zijn voordeel te voorzien in een recht op vervroegde terugbetaling waarop hij een beroep kan doen, met name wanneer de marktrente daalt. Een dergelijke vervroegde terugbetaling kan een invloed hebben op het door de belegger verwachte rendement.

4) Risico van obligaties met lotingen

Leningen die worden afgelost via een loting, waarvan de looptijd moeilijk kan worden bepaald, kunnen leiden tot onvoorzienbare wijzigingen in het verwachte rendement van de overeenkomstige obligatie.

5) Risico in verband met het land van uitgifte

Indien de obligatie is uitgegeven op een buitenlandse markt, is zij in beginsel onderworpen aan het recht van het land van uitgifte. De belegger moet zich dus informeren over de gevolgen die de toepassing van dat buitenlandse recht voor zijn rechten kan hebben.

6) Liquiditeitsrisico

Naargelang de markt waarop de obligatie in kwestie wordt verhandeld, kan het voor de belegger gemakkelijker of moeilijker zijn om de obligatie te kopen of verkopen. Hoe moeilijker het is om een financieel instrument snel en tegen de gewenste prijs te verkopen, hoe groter het liquiditeitsrisico. In een weinig liquide markt zal een belegger die zijn activa wil verkopen in het beste geval genoeg moeten nemen met een aanzienlijke korting op de verhoopde prijs om zijn effecten te kunnen verkopen en in het slechtste geval niet in staat zijn om ze te verkopen. In een liquide markt kan de belegger daarentegen gemakkelijk, snel en zonder buitensporige kosten effecten kopen en verkopen. Het risico dat de markt opdroogt is groter naarmate de liquiditeit van de markt lager is.

7) Risico op volledig verlies van de belegging

De belegger loopt het risico zijn belegde kapitaal volledig te verliezen.

8) Specifieke risico's in verband met bepaalde obligaties

Sommige soorten obligaties kunnen bijkomende risico's inhouden, zoals *floating rate notes*, *reverse floating rate notes*, *zero bonds*, obligaties in vreemde valuta, converteerbare obligaties, obligaties op indexen of opties, 'achtergestelde' obligaties enz.

Voor dergelijke obligaties wordt de belegger verzocht om zich te informeren over de risico's vermeld in het uitgifteprospectus en om deze effecten niet te kopen alvorens alle risico's ervan te hebben ingeschat.

Onderstaande informatie is slechts een overzicht van de bijkomende risico's die de belegger in verband met deze bijzondere obligaties loopt.

- Obligaties van het type *floating rate*

Obligaties van het type *floating rate* kunnen meerdere vormen aannemen, zoals:

- *floor floater* obligaties zijn obligaties waarvoor een minimale rente wordt gegarandeerd. Indien de som van de referentierente en de marge lager is dan een bepaald niveau, zijn de interesten die de belegger ontvangt minstens gelijk aan de vastgestelde minimale rente. Bij *cap floater* obligaties zijn de interesten die een belegger kan ontvangen dan weer beperkt tot een vooraf bepaalde maximale rente.
- Voor deze obligaties is het onmogelijk om bij uitgifte het effectieve rendement van de belegging te voorzien, aangezien dat afhankelijk is van het verloop van de marktrente;
- voor sommige obligaties met variabele rente kan ook voorzien zijn dat de rente varieert in omgekeerde richting van de marktrente (*reverse floating rate* obligaties). Voor deze obligaties met middellange of lange looptijd wordt de aan de belegger te betalen rente berekend aan de hand van het verschil tussen een vaste rente en een referentierente (bv. 16% min de LIBOR). Dat betekent dat de aan de belegger betaalde bedragen stijgen wanneer de referentierente daalt. De waarde van deze obligaties is doorgaans volatieler dan die van vastrentende obligaties met dezelfde vervaldag;
- er bestaan ook *convertible floating rate* obligaties die aan de belegger of de emittent (naargelang de uitgiftevoorwaarden van de obligaties) het recht toekennen om de obligatie te converteren in een klassieke obligatie met vaste rente. Indien dat recht aan de emittent is voorbehouden, kan het

rendement van de obligatie lager zijn dan het door de belegger verwachte rendement.

- Obligaties van het type zero bond

De obligaties van het type *zero bond* hebben geen coupons. In de plaats van periodieke interesten ontvangt de belegger het verschil tussen de vereffeningsprijs en de uitgifteprijs (boven op de terugbetaling van het kapitaal). Deze obligaties worden doorgaans uitgegeven tegen een waarde onder pari en terugbetaald a pari. De omvang van de als dusdanig aan de belegger toegekende korting hangt af van de vervaldag van de obligatie, de solvabiliteit van de kredietnemer en van de algemeen op de markten toepasselijke rente. Dergelijke obligaties verlenen dus een recht op de betaling van een enkel bedrag op een datum in de toekomst indien de obligatie tot op de vervaldag wordt aangehouden (wat naargelang het land uiteenlopende gevolgen op fiscaal vlak kan hebben). Bij een verkoop vóór de vervaldag, daarentegen, ontvangt de belegger uitsluitend de verkoopprijs van de obligaties. Wanneer de marktrente daalt, stijgt de waarde van deze obligaties dan ook sterker dan die van soortgelijke obligaties met dezelfde vervaldag. Bovendien is, indien deze obligaties in buitenlandse valuta luiden, het wisselkoersrisico groter omdat er geen betaling van interesten plaatsvindt op regelmatige tijdstippen, maar een betaling van een enkele som op een vooraf bepaalde datum in de toekomst.

- Obligaties van het type *combined-interest bonds* of *step-up bonds*

Voor zogeheten *combined-interest bonds* of *step-up bonds* ontvangt de belegger niet gedurende de volledige looptijd van de obligatie interesten tegen dezelfde rente. Dergelijke obligaties zijn echter verwant met vastrentende obligaties in die zin dat de rente bij uitgifte is vastgelegd en niet afhangt van de schommelingen van de marktrente. De rente verandert daarentegen tijdens de looptijd van de obligatie volgens een schema dat is vastgesteld bij uitgifte.

Zo is voor *combined-interest bonds* overeengekomen dat er tijdens de eerste jaren van de looptijd van de obligatie geen recht op betaling van interest is, maar dat de belegger daarna voor de resterende jaren recht heeft op de betaling van interesten tegen een rentevoet die hoger is dan het gemiddelde. Deze obligaties worden doorgaans uitgegeven en terugbetaald a pari.

Voor *step-up bonds* worden aanvankelijk relatief lage interesten betaald en ontvangt de belegger in de daaropvolgende jaren interesten tegen een hogere rente. Deze obligaties worden doorgaans uitgegeven en terugbetaald a pari.

- Obligaties van het type *phased interest rate*

Deze obligaties zijn eigenlijk een combinatie van obligaties met vaste rente en obligaties met variabele rente. Ze hebben doorgaans een looptijd van 10 jaar en geven recht op betaling van interesten tegen een vaste rente gedurende de eerste jaren. In de daaropvolgende jaren ontvangt de belegger interesten die worden berekend volgens een variabele rente naargelang de marktrente. Gedurende de laatste jaren van de looptijd van de obligatie ontvangt de belegger opnieuw een betaling van interesten berekend aan de hand een vaste rente.

- Obligaties van het type *index-linked*

Voor deze obligaties worden de aflossingsprijs en/of de interesten berekend aan de hand van het niveau van een index of van een vooraf bepaalde beheerde rekening – op het tijdstip van de terugbetaling of van de betaling van de interesten – en zijn zij dus niet vast. Deze obligaties zijn vaak obligaties van het type zero coupon.

In het algemeen worden deze obligaties in twee tranches uitgegeven: *bull bonds* (obligaties waarvan de waarde stijgt bij stijging van de index) en *bear bonds* (obligaties waarvan de waarde stijgt bij daling van de index). Het risico voor de belegger bestaat er dus in dat de waarde van zijn obligatie daalt bij een waardedaling van de index (*bull bonds*) of bij een stijging van de index (*bear bonds*).

- 'Achtergestelde' obligaties

Voor deze obligaties hebben de beleggers er belang bij zich te informeren over de rang van de obligatie ten opzichte van de andere obligaties van de emittent, omdat deze obligaties in geval van faillissement van de emittent pas kunnen worden terugbetaald na de betaling van alle schuldeisers met een hogere rang (preferentiële obligaties en *pari passu*).

Hoe gunstiger de positie van de belegger in geval van faillissement evenwel is, hoe lager doorgaans het rendement van de obligatie zal zijn.

- Converteerbare obligaties/obligaties met warrant

In dit geval krijgt de belegger het recht om zijn obligaties op een bepaalde datum of gedurende een bepaalde periode tegen een vooraf bepaalde koers in te wisselen tegen aandelen van de emittent. Doorgaans is er een minimale blokkeringsperiode waarin de belegger zijn conversierecht niet kan uitoefenen. Als het conversierecht niet wordt uitgeoefend, blijven de obligaties vastrentend en terugbetaalbaar a pari op de vervaldag.

Dit soort obligaties geeft wegens het bestaan van een conversierecht recht op betaling van interesten tegen een rente die lager is dan het rendement van gewone obligaties. De waarde van deze obligaties hangt hoofdzakelijk af van de waarde van de onderliggende aandelen. Als de koers van de aandelen daalt, daalt ook de waarde van de obligatie. Het risico op waardeverlies van de obligatie is dus groter dan bij obligaties zonder conversierecht (maar doorgaans kleiner dan het risico op verlies dat is verbonden aan een rechtstreekse belegging in de betrokken aandelen).

Er bestaan ook obligaties die aan de belegger het recht verlenen om in te schrijven op aandelen van de emittent, boven op de obligatie en niet als een alternatief ervoor. Het inschrijvingsrecht van de belegger wordt gematerialiseerd door een certificaat (*warrant*) dat van de obligatie kan worden losgemaakt. Dit certificaat kan afzonderlijk worden verhandeld. Tegen afgifte van het certificaat mag de belegger volgens vooraf vastgestelde voorwaarden inschrijven op de aandelen van de emittent van de obligatie. De belegger behoudt bovendien de obligatie tot de vervaldag. Net als voor obligaties met een conversierecht zijn de betalingen van periodieke interesten doorgaans laag. De waarde van deze obligaties hangt bovendien, indien ze van het certificaat vergezeld zijn, ook af van de waarde van de onderliggende aandelen. Indien de obligaties niet van het certificaat vergezeld zijn, zijn het klassieke obligaties waarvan de waarde hoofdzakelijk afhangt van de marktrente.

Sommige varianten van de in de vorige alinea omschreven obligaties geven de houder van het certificaat een recht om een andere vooraf bepaalde obligatie tegen een vaste prijs te kopen of te verkopen.

- Winstdelende obligaties

Winstdelende obligaties vertegenwoordigen patrimoniale rechten zoals omschreven in de uitgiftevoorwaarden van deze obligaties.

a. Kenmerken:

Het betreft doorgaans schuldvorderingen met een nominale waarde die recht geven op de winst.

In principe moet een onderscheid worden gemaakt tussen winstdelende obligaties met vaste of variabele uitkering en obligaties met een optierecht of conversierecht.

b. Risico's:

1) *Risico van niet-uitkering of van verminderde terugbetaling*

Indien de uitgevende vennootschap verliezen lijdt, bestaat het risico dat geen interesten worden uitgekeerd indien niet in een minimale interest werd voorzien, alsook het risico op een beperking van de terugbetaling van de hoofdsom.

2) *Insolventierisico*

Bij faillissement van de uitgevende vennootschap bestaat het risico op volledig verlies van het belegde bedrag.

5.2.3. Aandelen

Een aandeel is een effect dat aan een aandeelhouder wordt afgegeven om zijn rechten binnen een vennootschap vast te stellen, en dat op naam of aan toonder kan zijn. Een aandeel vertegenwoordigt een deel van het maatschappelijk kapitaal van een kapitaalvennootschap.

a. *Kenmerken:*

Rendement: kans op dividenden en koersstijgingen;

Rechten van de aandeelhouder: geldelijke rechten en participatierechten; deze rechten worden bepaald door de wet en de statuten van de uitgevende vennootschap.

Overdracht van aandelen: behoudens andersluidende wettelijke bepaling gebeurt de overdracht van aandelen aan toonder in principe zonder specifieke formaliteiten, terwijl er voor aandelen op naam vaak beperkingen bestaan.

b. *Voordelen:*

In beginsel heeft de belegger stemrecht en neemt hij deel in de winst van de onderneming. Hij kan ook hogere rendementen genieten dan op beleggingen in termijndeposito's of obligaties.

c. *Risico's:*

1) *Ondernemingsrisico*

De koper van aandelen is geen schuldeiser, maar brengt kapitaal in en wordt dus mede-eigenaar van de kapitaalvennootschap. Hij neemt dus deel aan de ontwikkeling van de vennootschap en aan de kansen en risico's die daaraan verbonden zijn, wat kan leiden tot onverwachte ontwikkelingen in de waarde van de belegging. In het uiterste geval gaat de uitgevende vennootschap failliet, wat kan leiden tot het volledige verlies van de belegde bedragen.

2) *Koersrisico*

De aandelenkoersen kunnen onvoorspelbare schommelingen vertonen, wat het risico op verliezen inhoudt. Koersstijgingen of -dalingen op korte, middellange of lange termijn wisselen elkaar

af zonder dat het mogelijk is om de duur van deze cycli te bepalen.

In beginsel moet een onderscheid worden gemaakt tussen het algemene marktrisico en het specifieke risico in verband met de onderneming zelf. Beide risico's beïnvloeden de aandelenkoers.

3) *Dividendrisico*

Het dividend van een aandeel wordt hoofdzakelijk bepaald door de winst die de uitgevende vennootschap maakt. Bij lage winsten of verliezen is het mogelijk dat het dividend beperkt worden of dat geen dividend wordt uitgekeerd.

4) *Liquiditeitsrisico*

Naargelang de markt waarop het aandeel in kwestie wordt verhandeld, kan het voor de belegger gemakkelijker of moeilijker zijn om het aandeel te kopen of verkopen. Hoe moeilijker het is om een financieel instrument snel en tegen de gewenste prijs te verkopen, hoe groter het liquiditeitsrisico. In een weinig liquide markt zal een belegger die zijn activa wil verkopen in het beste geval genoeg moeten nemen met een aanzienlijke korting op de verhoopte prijs om zijn effecten te kunnen verkopen en in het slechtste geval niet in staat zijn om ze te verkopen. In een liquide markt kan de belegger daarentegen gemakkelijk, snel en zonder buitensporige kosten effecten kopen en verkopen. Het risico dat de markt opdroogt is groter naarmate de liquiditeit van de markt lager is.

5) *Risico op volledig verlies van de belegging*

De belegger loopt het risico zijn belegde kapitaal volledig te verliezen.

5.2.4. Beleggingsfondsen

Een beleggingsfonds is een vennootschap of een georganiseerde onverdeeldheid die het geld van een bepaald aantal beleggers verzamelt met de bedoeling het in verschillende activa te beleggen volgens het principe van risicospreiding en de aandeelhouders of deelnemers te laten genieten van de resultaten van het beheer van hun activa.

a. *Kenmerken*

Open fondsen: in een open fonds is het aantal rechten van deelneming en dus ook het aantal deelnemers *a priori* niet vast te stellen. Het fonds kan nieuwe rechten van deelneming uitgeven of reeds uitgegeven rechten van deelneming terugkopen. Het fonds is ten aanzien van de belegger verplicht om ten laste van het fonds de rechten van deelneming terug te kopen tegen de afgesproken terugkoopprijs en overeenkomstig de contractuele bepalingen.

Gesloten fondsen: in een gesloten fonds is de uitgifte beperkt tot een bepaald aantal rechten van deelneming. In tegenstelling tot bij open fondsen bestaat er geen verplichting voor het fonds om de rechten van deelneming terug te kopen. De rechten van deelneming mogen uitsluitend worden verkocht aan derden, of desgevallend op een markt. De ontvangen prijs hangt af van het spel van vraag en aanbod.

Sommige rechten van deelneming van ICB's zijn voorbehouden aan specifieke categorieën van beleggers, zoals professionele beleggers of in aanmerking komende tegenpartijen. Een niet-professionele cliënt kan in principe dus niet in die ICB's beleggen.

b. Voordelen:

De houder van rechten van deelneming ontvangt een deel van de inkomsten van het fonds.

De spreiding van de onderliggende beleggingen door het fonds vergroot de kans op winst of beperkt minstens het verliesrisico.

Het fonds geniet voor zijn beleggingen in principe gunstigere voorwaarden (in het bijzonder inzake kosten) dan een belegger zou kunnen krijgen indien hij rechtstreeks in dezelfde producten zou beleggen.

c. Risico's:

1) Beheerisico

Aangezien het rendement van de beleggingen van een beleggingsfonds onder andere afhangt van de bekwaamheid van de beheerders en de kwaliteit van hun beslissingen, kunnen beoordelingsfouten in het beheer van het fonds leiden tot verliezen of minderwaarden.

2) Risico van prijsdaling van de rechten van deelneming

De rechten van deelneming van een beleggingsfonds zijn onderworpen aan het risico van koersdaling. Wanneer alle andere factoren gelijk blijven, weerspiegelen die dalingen een overeenkomstige waardedaling van de effecten of valuta die de activa van het fonds uitmaken. Hoe breder de spreiding van de beleggingen, hoe kleiner in theorie de risico's op verliezen. Omgekeerd zijn de risico's groter wanneer het fonds gespecialiseerd en minder gediversifieerd is. Er moet dus goed worden gelet op de algemene en specifieke risico's waarmee de financiële instrumenten en valuta die in het fonds zijn opgenomen, gepaard gaan.

De belegger moet zich informeren over de specifieke risico's van een fonds, met name door het prospectus ervan te lezen.

3) Risico op volledig verlies van de belegging

De belegger loopt het risico zijn belegde kapitaal volledig te verliezen.

5.2.5. Derivaten

Een derivaat is een financieel instrument waarvan de waarde evolueert onder invloed van de ontwikkeling van een zogeheten 'onderliggend' (*underlying*) basisactief. Dat kan de koers van een aandeel, een beursindex, een rentevoet, een valuta, de prijs van grondstoffen of zelfs een ander derivaat zijn.

Bij derivaten kan in het bijzonder een onderscheid worden gemaakt tussen:

a) opties, die een van de partijen het recht verlenen, maar niet verplichten, om een transactie te sluiten. Een partij (die de optie heeft verkocht) gaat een vaste verbintenis aan, terwijl de andere partij (die de optie heeft gekocht) louter de mogelijkheid heeft om een verbintenis aan te gaan, die zij naar eigen goeddunken al dan niet kan uitoefenen.

b) termijncontracten, waarbij de partijen een transactie sluiten die op een vervaldag in de toekomst moet worden uitgevoerd. Bij een termijncontract verbinden beide partijen zich ertoe om de transactie die zij hebben gesloten op de overeengekomen vervaldag uit te voeren.

Transacties met dergelijke producten houden grote verliesrisico's in en kunnen zelfs leiden tot het volledige verlies van het belegde kapitaal. Aangezien dergelijke transacties aanleiding kunnen geven tot marge-opvragingen tijdens de looptijd van het product, moeten de beleggers vooraleer zij dergelijke transacties doen, zich ervan vergewissen dat zij over voldoende liquiditeiten beschikken.

• Opties

Opties zijn derivaten waarvan de waarde evolueert naargelang de ontwikkeling van het onderliggende actief. De partij die een optie koopt, ontvangt het recht om het onderliggende actief op een bepaalde vervaldag of tijdens een bepaalde periode te kopen (*call*) of te verkopen (*put*) tegen een bepaalde basisprijs, en betaalt voor dat recht een premie aan de tegenpartij, de verkoper van de optie.

De bijzonderheden van de optie kunnen standaardregels volgen of geval per geval tussen de koper en de verkoper worden bepaald.

a. Kenmerken:

Looptijd: de looptijd van de optie is de periode van de dag waarop ze wordt geschreven tot en met de vervaldag van het optierecht;

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

Relatie tussen de optie en het onderliggende actief: deze relatie geeft weer hoeveel eenheden van het onderliggende actief de houder van een optie kan kopen (*call*) of verkopen (*put*) door zijn optierecht uit te oefenen.

Uitoefenprijs: de uitoefenprijs is de vooraf overeengekomen prijs waartegen de houder van de optie het onderliggende actief kan kopen of verkopen wanneer hij zijn optierecht uitoefent.

Uitoefeningsdatum: opties die te allen tijde kunnen worden uitgeoefend tot en met de vervaldag, zijn zogeheten 'Amerikaanse' opties. Opties die uitsluitend kunnen worden uitgeoefend op de vervaldag, worden 'Europese' opties genoemd. Tot de vervaldag kunnen zij echter, indien de markt liquide is, vrij worden verhandeld op de secundaire markt.

Uitoefeningsvoorwaarden: de optie kan bestaan met fysieke levering, in welk geval de koper van een koopoptie (*call*) recht heeft op de levering van het onderliggende actief tegen betaling van de uitoefenprijs of de koper van een verkoopoptie (*put*) het recht heeft om aan de verkoper het onderliggende actief te leveren, mits de verkoper de uitoefenprijs betaalt. De optie kan ook met vergoeding in contanten zijn, in welk geval het verschil tussen de uitoefenprijs en de marktwaarde van het onderliggende actief verschuldigd is, voor zover de optie *in-the-money* is;

'*In-the-money*', '*out-of-the-money*' en '*at-the-money*' opties:

Een koopoptie (*call*) is *in-the-money* wanneer de marktwaarde van het onderliggende actief groter is dan de uitoefenprijs. Dienovereenkomstig is een koopoptie (*call*) *out-of-the-money* wanneer de actuele marktwaarde van het onderliggende actief lager is dan de uitoefenprijs.

Een verkoopoptie (*put*) is *in-the-money* wanneer de marktwaarde van het onderliggende actief lager is dan de uitoefenprijs. Dienovereenkomstig is een verkoopoptie (*put*) *out-of-the-money* wanneer de marktwaarde van het onderliggende actief hoger is dan de uitoefenprijs.

Wanneer de marktwaarde en de uitoefenprijs identiek zijn, is de optie *at-the-money*;

Waarde van de optie: de prijs van een optie hangt af van haar intrinsieke waarde, alsook van een reeks andere factoren (*time value*), in het bijzonder de resterende tijd tot de vervaldag en de volatiliteit van het onderliggende actief. De *time value* weerspiegelt de waarschijnlijkheid dat de optie *in-the-money* is. Bijgevolg is zij hoger voor opties met een lange looptijd op een zeer volatiel onderliggend actief.

Marge: tijdens de looptijd van een optie moet de verkoper ofwel de passende hoeveelheid van het onderliggende actief in zekerheid geven, ofwel andere zekerheden stellen. De marge wordt door de bank bepaald. Voor beursgenoteerde opties eisen de markten eisen een minimummarge. Indien het niveau van de door de belegger gestelde marge onvoldoende blijkt, heeft de bank het recht om bijkomende zekerheden te eisen, soms op zeer korte termijn.

Vorm: Optiecertificaten (warrants, beursgenoteerde opties): de rechten en verplichtingen die aan de betrokken optie verbonden zijn, zijn gewaarborgd door de emittent. Soms noteren ze op een markt.

Traded options: die zijn gestandaardiseerde opties waarvan de rechten en verplichtingen niet gewaarborgd zijn en die op bepaalde specifieke markten worden verhandeld.

Over-the-counter (OTC) opties: die zijn opties die buiten de markt of onderhands worden verhandeld. Hun mate van standaardisering hangt af van de gebruiken van de markt. Zij kunnen ook gepersonaliseerd worden op maat van de behoeften van de beleggers. Dit soort optie is niet beursgenoteerd en is zelden door certificaten gematerialiseerd.

Hefboomeffect: elke wijziging in de prijs van het onderliggende actief, veroorzaakt in principe een in verhouding grotere wijziging van de prijs van het optierecht.

Aankoop van een call of een put: de koper van een *calloptie* hoopt dat de prijs van het onderliggende actief tijdens de looptijd van de optie zal stijgen, waardoor de waarde van zijn optierecht toeneemt, terwijl de koper van een *putoptie* winst kan maken wanneer de prijs van het onderliggende actief daalt.

Verkoop van een call of een put: de verkoper van een *calloptie* verwacht een daling van de waarde van het onderliggende actief, terwijl de verkoper van een *putoptie* winst kan maken bij een stijging van de waarde van het onderliggende actief.

Informatiedocumenten:

De aandacht van de beleggers wordt bovendien specifiek gevestigd op de informatiedocumenten inzake de handel in opties die zijn uitgegeven door de markten waarop deze opties worden verhandeld, en in het bijzonder op de volgende documenten:

'*Characteristics and Risks of Standardized Options*', nota over de op de Chicago Board Options Exchange verhandelde opties, op verzoek

verkrijgbaar bij de Bank en beschikbaar op de website www.cboe.com;

'La note d'information (visa COB n° 00-1228 du 4 juillet 2000), relative aux options négociées sur le marché Euronext MONEP' (markt voor verhandelbare opties in Parijs), op verzoek verkrijgbaar bij de Bank;

'Officieel bericht opties en futures', over opties en futures die worden verhandeld op AEX, op verzoek verkrijgbaar bij de Bank.

Door dit document te aanvaarden, erkent en aanvaardt de Cliënt dat de Bank er mag van uit gaan dat de Cliënt die een order overmaakt in verband met dit soort op deze markten genoteerde opties, vooraf kennis heeft genomen van de informatienota van de betrokken markt.

b. Voordelen:

Tijdens de geldigheidsduur van de optie krijgt de begunstigde van de optie een recht om bepaalde activa te kopen of te verkopen. De winstkansen zijn groot gelet op het hefboomeffect dat is verbonden aan het gebruik van een onderliggend actief. Voor de tegenpartij biedt een dergelijke transactie vooral kansen om het rendement van een bestaande positie te vergroten.

c. Risico's:

1) Koersrisico

Opties worden verhandeld op een markt of buiten de markt en zijn onderworpen aan de wet van vraag en aanbod. De vraag of er voor de betrokken optie een voldoende liquide markt bestaat en de reële of verwachte koersontwikkeling van het overeenkomstige onderliggende actief spelen een belangrijke rol bij de bepaling van de koers van een optie. Een *calloptie* verliest haar waarde wanneer de koers van het onderliggende actief daalt, terwijl het omgekeerde geldt voor een *putoptie*. De koers van een optie hangt niet alleen af van de koersveranderingen van het onderliggende actief, maar ook van een reeks andere factoren, zoals de looptijd van de optie of de frequentie en de intensiteit van de koersveranderingen van het onderliggende actief (volatiliteit). Bijgevolg kan het gevaar op waardeverlies van de optie bestaan, ook als de koers van het onderliggende actief ongewijzigd blijft.

2) Risico van het hefboomeffect

Door het hefboomeffect reageert een optie in principe verhoudingsgewijs sterker op koerswijzigingen van het onderliggende actief. Daardoor biedt ze tijdens de looptijd hogere winstkansen, maar tegelijk ook grotere verliesrisico's. Het risico dat is verbonden aan de

aankoop van een optie stijgt naarmate het hefboomeffect van de optie groter is.

3) Aankoop van een optie

De aankoop van een optie is een uiterst volatiele belegging en de kans dat de optie zonder enige waarde vervalt, is zeer groot. In dat geval verliest de belegger het volledige bedrag van de initiële premie die heeft betaald en de commissies. Na de aankoop van de optie kan de belegger de positie tot en met de vervaldag handhaven, een tegengestelde transactie aangaan of, voor opties van het 'Amerikaanse' type, de optie voor de vervaldag uitoefenen.

De uitoefening van de optie kan inhouden dat een waardeverschil in contanten wordt uitbetaald of dat het onderliggende actief wordt afgeleverd. Indien het voorwerp van de optie *futures* zijn, betekent de uitoefening ervan dat een positie in *futures* wordt genomen en dat de verplichtingen die daaraan zijn verbonden, die inhouden dat aan de zekerheidsmarges moet worden voldaan, worden aanvaard.

4) De verkoop van een optie

De verkoop van een optie houdt doorgaans een hoger risico in dan de aankoop ervan.

Hoewel de voor de optie gekregen prijs vast is, zijn de verliezen die de verkoper van de optie kan lijden potentieel immers onbeperkt.

Indien de marktprijs van het onderliggende actief zich ongunstig ontwikkelt, zal de verkoper van de optie verplicht zijn om de zekerheidsmarges aan te passen om zijn positie te handhaven. Indien de verkochte optie van het 'Amerikaanse' type is, kan de verkoper van de optie te allen tijde worden verplicht om de transactie in contanten af te wikkelen of het onderliggende actief te leveren. Indien de verkochte optie *futures* betreft, zal de verkoper een positie in *futures* nemen en zal hij onderworpen zijn aan de verplichtingen om aan de zekerheidsmarges te voldoen.

De blootstelling van de verkoper aan het risico kan worden beperkt door een positie aan te houden in het onderliggende actief (effecten, indexen of andere) dat aan de verkochte optie gekoppeld is.

5) Verwerving van het onderliggende actief bij short selling

De verkoper van een ongedekte optie is bij het aangaan van de overeenkomst niet in het bezit van het onderliggende actief (*short selling*).

In geval van een optie met fysieke levering stemt het verliesrisico voor de belegger overeen met het verschil tussen de uitoefenprijs waartegen het onderliggende actief bij een uitoefening van het optierecht zal worden geleverd en de prijs die hij

zal moeten betalen om dat actief te verwerven. Bij een optie met afwikkeling in contanten stemt het verliesrisico voor de belegger overeen met het verschil tussen de uitoefenprijs en de marktwaarde van het onderliggende actief.

Aangezien de marktwaarde van het onderliggende actief bij de uitoefening van de optie aanzienlijk hoger kan zijn dan de uitoefenprijs, kan het verliesrisico voor de belegger niet vooraf worden bepaald en is het minstens in theorie onbeperkt.

Het risico is groter voor de zogeheten 'Amerikaanse' opties, die te allen tijde kunnen worden uitgeoefend, dus ook op een voor de verkoper ongunstig moment.

Een bijkomend risico voor de belegger die de optie verkoopt is ook dat hij bij de uitoefening van de optie het vereiste onderliggende actief niet kan verwerven, of dat hij het gezien de marktomstandigheden alleen tegen zeer ongunstige voorwaarden (in het bijzonder inzake kostprijs) kan verwerven.

In deze context moet in herinnering worden gebracht dat het eventuele verlies ook groter kan zijn dan de door de belegger gestelde marge.

6) Bijzondere risico's in verband met onderhands verhandelde opties (OTC)

Een positie als gevolg van een aankoop of verkoop van een OTC-optie kan uitsluitend worden vereffend met instemming van de tegenpartij.

7) Bijzondere risico's in verband met gecombineerde transacties

Met 'gecombineerde transacties' bedoelen we situaties waarin twee of meer optieovereenkomsten op hetzelfde basisactief worden aangegaan, die van elkaar verschillen inzake het soort optierecht of de kenmerken van de optie.

Er zijn veel combinaties mogelijk. De risico's die aan elke combinatie verbonden zijn, kunnen dan ook niet in dit document worden beschreven. De belegger moet zich informeren over de specifieke risico's van de voorgenomen combinatie.

We merken echter op dat voor elke gecombineerde transactie de eliminatie van een of meer opties in een bepaald stadium belangrijke veranderingen in de risicopositie van de belegger kan teweegbrengen.

8) Bijzondere risico's in verband met 'exotische' opties

Deze opties zijn onderworpen aan bijkomende voorwaarden of clausules. Hun betalingsstructuren kunnen door geen enkele combinatie van transacties worden verwezenlijkt.

Het kan gaan om OTC-opties 'op maat' of optiecertificaten.

Aangezien het aanbod aan mogelijke exotische opties onbeperkt is, is het onmogelijk om de risico's die aan elke 'exotische' optie verbonden zijn, in dit document te beschrijven.

De meest voorkomende 'exotische' opties vertonen echter de volgende bijkomende risico's in vergelijking met klassieke opties.

9) Risico op volledig verlies van de belegging

De belegger loopt het risico zijn belegde kapitaal volledig te verliezen.

OPTIES DIE AFHANGEN VAN DE GLOBALE ONTWIKKELING VAN HET ONDERLIGGENDE ACTIEF

Er wordt gekeken naar de marktwaarde van het onderliggende actief gedurende de volledige looptijd van de optie en niet uitsluitend op de vervaldag of de uitoefeningsdatum. Om zijn winstkansen of verliesrisico te kunnen beoordelen, moet de belegger dus rekening houden met de eventuele schommelingen van het onderliggende actief tijdens de volledige looptijd van de optie.

Barrieropties

De rechten die aan dergelijke opties zijn verbonden, ontstaan (*knock-in opties*) of verdwijnen (*knock-out opties*) pas volledig en onomkeerbaar wanneer tijdens een vooraf omschreven periode de marktwaarde van het onderliggende actief een vastgestelde drempel bereikt.

Pay-out opties

Deze opties geven aanleiding tot de betaling van een vast bedrag dat vooraf is vastgesteld:

- **'Digitale' opties**

De betaling vindt alleen plaats als de marktwaarde van het onderliggende actief op de vervaldag hoger (*digital call*) of lager (*digital put*) dan de uitoefenprijs is. Indien de optie *in-the-money* is, is de verkoper van de optie het bij aanvang vastgestelde bedrag verschuldigd.

- **Lock-in opties**

De betaling vindt alleen plaats als de marktwaarde van het onderliggende actief tijdens de looptijd van de optie of tijdens een bepaalde periode van die looptijd een vooraf vastgesteld niveau bereikt. Wanneer het vastgestelde niveau is bereikt, is de verkoper van de optie het bij aanvang vastgestelde

bedrag verschuldigd, ongeacht de latere koersontwikkeling van het onderliggende actief.

o **Lock-out opties**

De betaling vindt alleen plaats als de marktwaarde van het onderliggende actief tijdens de volledige looptijd van de optie of tijdens een bepaalde periode van die looptijd nooit een of meer vooraf vastgestelde niveaus heeft bereikt. Zodra het of de vastgestelde niveaus zijn bereikt, vervalt de optie en verliest ze dus elke waarde, ongeacht van de latere koersontwikkeling van het onderliggende actief.

Aziatische opties

Voor deze opties wordt een gemiddelde waarde berekend op basis van de marktwaarde van het onderliggende actief tijdens een vooraf bepaalde periode. Dit gemiddelde wordt gebruikt om de waarde van het onderliggende actief dat moet worden geleverd (*average-rate-option*) of van de te betalen uitoefenprijs (*average-strike option*) vast te stellen. Een dergelijke verwijzing naar een gemiddelde waarde kan ertoe leiden dat:

- *average-rate option*: de waarde van de optie op de vervaldag lager is voor de koper en hoger voor de verkoper dan het verschil tussen de uitoefenprijs en de marktwaarde van het onderliggende actief op de vervaldag;
- *average-strike option*: de uitoefenprijs van de koopoptie hoger is dan de bij aanvang vastgestelde prijs, of de uitoefenprijs van de verkoopoptie lager is dan de bij aanvang vastgestelde prijs.

Lookback opties

De marktwaarde van het onderliggende actief wordt periodiek bepaald tijdens een vooraf vastgelegde periode.

Bij een *strike lookback* optie wordt de laagste (*call*) of hoogste (*put*) koers als uitoefenprijs genomen.

Bij een *price lookback* optie verandert de uitoefenprijs niet, maar wordt de hoogste (*call*) of laagste (*put*) koers gebruikt om de waarde van het onderliggende actief vast te stellen.

Het risico bestaat er dus in dat de gebruikte uitoefenprijs of waarde van het onderliggende actief afwijken van de op de vervaldag vastgestelde marktwaarden. In de gevallen hiervoor moet de verkoper zich er dus bewust van zijn dat bij de afrekening of de uitoefening van het recht, altijd de minst gunstige uitoefenprijs of marktwaarde zal worden toegepast.

'Voorwaardelijke' opties (contingent options)

De kopers van deze opties moeten de premie alleen betalen als de marktwaarde van het

onderliggende actief tijdens de looptijd van de optie ('Amerikaanse' optie) of op de vervaldag ('Europese' optie) gelijk is aan of hoger is dan de uitoefenprijs.

Het risico bestaat er dus in dat de totale premie betaald moet worden, zelfs als de optie maar net *in-the-money* of *at-the-money* is.

Klik- en ladderopties

- *Klikoptie*: de uitoefenprijs wordt periodiek meestal op regelmatige tijdstippen – voor de volgende periode aangepast aan het niveau van de marktwaarde van het onderliggende actief. Desgevallend wordt de intrinsieke waarde vastgesteld en gecumuleerd tijdens de looptijd van de optie.
- *Ladderoptie*: in dit geval vinden de periodieke aanpassingen alleen plaats als bepaalde marktwaarden bereikt zijn. Doorgaans wordt alleen rekening gehouden met de hoogste marktwaarde.

Naast de eventuele intrinsieke waarde van de optie op de vervaldag, is de verkoper van een klikoptie het totaal van gecumuleerde marktwaarden verschuldigd, en de verkoper van een ladderoptie de hoogste marktwaarde. Voor de verkoper kan het verschuldigde bedrag dus aanzienlijk hoger zijn dan louter de intrinsieke waarde van de optie op de vervaldag.

OPTIES OP MEERDERE ONDERLIGGENDE ACTIVA

Spread- en outperformanceopties

Deze twee soorten opties hebben betrekking op twee onderliggende activa.

Bij *spreadopties* wordt gekeken naar het absolute verschil in de waardeontwikkeling van de onderliggende activa om de waarde van de optie te bepalen.

Bij *outperformanceopties* wordt gekeken naar het relatieve verschil, dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met de mate waarin het ene onderliggende actief beter heeft gepresteerd dan het andere.

Het risico bestaat erin dat ondanks een positieve ontwikkeling van de marktwaarde van de onderliggende activa, het verschil constant kan blijven en zelfs kan dalen, wat een invloed op de waarde van de optie kan hebben.

Compound opties

De onderliggende activa van deze opties zijn opties.

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

Deze producten bieden bijgevolg belangrijke hefboomeffecten, die tot hoge financiële verplichtingen kunnen leiden.

- Termijncontracten

Futures zijn contracten die op de markten verhandeld worden en gestandaardiseerd zijn met betrekking tot de hoeveelheid van het onderliggende actief en de vervaldag van de transactie. Onderhandse (*over-the-counter, OTC*) termijncontracten of 'forward' transacties zijn contracten die niet op een markt verhandeld worden en waarvan de voorwaarden gestandaardiseerd zijn of specifiek tussen de koper en verkoper zijn overeengekomen.

a. Kenmerken:

Verplichte initiële marge: zowel voor de aankoop als voor de verkoop van een onderliggend actief op termijn wordt bij het aangaan van het contract een initiële marge (*initial margin*) vastgesteld. Die marge wordt in principe uitgedrukt als percentage van de tegenwaarde van het contract;

Bijkomende marge: tijdens de volledige looptijd van het contract wordt periodiek een bijkomende marge (*variation margin*) bepaald en van de belegger geëist. Die marge vertegenwoordigt de boekhoudkundige winst of het boekhoudkundige verlies dat voortvloeit uit de gewijzigde waarde van het contract of het onderliggende actief. De bijkomende marge kan oplopen tot een veelvoud van de initiële marge. De voorwaarden voor de berekening van de bijkomende marge tijdens de looptijd van het contract of in geval van vereffening zijn afhankelijk van de beursregels en de contractuele specificaties van elk contract. De belegger moet onmiddellijk gehoor geven aan de vragen van de Bank om een bijkomende marge te storten;

Vereffening: in principe kan de belegger op elk gewenst moment tijdens de looptijd van het contract dit contract voor de vervaldag beëindigen of vereffenen, hetzij door het contract te verkopen, hetzij door een ander contract te sluiten waarvan de voorwaarden tegengesteld zijn aan de verplichtingen met betrekking tot de levering en ontvangst. In dit laatste geval worden de voorwaarden van het tegengestelde zodanig opgesteld dat de verplichtingen tot levering en ontvangst die uit de twee contracten voortvloeien, elkaar opheffen.

De vereffening maakt een einde aan de aangegane risicoposities: de gecumuleerde winsten en verliezen tot de vereffening worden verrekend;

Uitvoering: de contracten die op hun vervaldag niet zijn beëindigd, moeten door de betrokken partijen

worden uitgevoerd. Contracten met vermogenselementen als onderliggend actief, kunnen in principe uitgevoerd worden door zowel de effectieve levering van het onderliggende actief als de vereffening in contanten (hoewel het eerste gangbaarder is) terwijl contracten met referentiewaarden als onderliggend actief (met uitzondering van valuta's) niet uitgevoerd kunnen worden door een effectieve levering van het onderliggende actief. In geval van effectieve levering van het onderliggende actief, moet de contractuele prestatie volledig worden geleverd, terwijl bij vereffening in contanten alleen het verschil tussen de bij het aangaan van het contract overeengekomen prijs en de marktwaarde bij uitvoering van het contract verschuldigd is.

Daarom heeft de belegger meer liquide middelen nodig voor een contract dat voorziet in de effectieve levering van het onderliggende actief dan voor een contract met betaling in contanten.

b. Voordelen:

Hoge potentiële winsten afhankelijk van de marktwaarde van het onderliggende actief op termijn, te meer omdat het oorspronkelijk belegde kapitaal beperkt is. Ook bestaat de mogelijkheid om bestaande posities te garanderen.

c. Risico's:

1) Wijziging van de waarde van het contract of van het onderliggende actief

De belegger loopt een risico wanneer de ontwikkeling van de effectieve waarde van het contract of van het onderliggende actief niet overeenkomt met de ramingen die door de belegger gemaakt zijn op het moment waarop het contract is aangegaan.

Indien de waarde van het contract of van het onderliggende actief stijgt, moet de termijnverkoper het onderliggende actief toch leveren tegen de oorspronkelijk overeengekomen prijs, die mogelijk aanzienlijk lager is dan de actuele koers. Voor de verkoper is het risico dus gelijk aan het verschil tussen de overeengekomen prijs bij het aangaan van het contract en de marktwaarde op de vervaldag. Aangezien de marktwaarde theoretisch onbeperkt kan stijgen, is ook het potentieel verlies voor de verkoper ongelimiteerd en kan dit dus aanzienlijk groter zijn dan de geëiste marges.

Indien de waarde van het contract of van het onderliggende actief daalt, moet de termijnkoper toch het onderliggende actief in ontvangst nemen tegen de oorspronkelijk overeengekomen prijs, die beduidend hoger kan zijn dan de actuele marktwaarde. Voor de koper is het risico dus gelijk aan het verschil tussen de overeengekomen prijs

bij het aangaan van het contract en de marktwaarde op de vervaldag. De koper loopt dus het risico maximaal de oorspronkelijk overeengekomen prijs te verliezen. Dit verlies kan aanzienlijk hoger zijn dan de geëiste marges.

De transacties worden regelmatig gewaardeerd (*mark-to-market*) en de belegger moet te allen tijde over voldoende dekkingsmarge beschikken. Bij onvoldoende marge tijdens een transactie moet de belegger op zeer korte termijn een bijkomende marge verstrekken om te voorkomen dat zijn transactie voortijdig en in principe met verlies vereffend wordt.

2) Moeilijke of onmogelijke vereffening

Om al te sterke koersschommelingen te beperken, kan een markt voor bepaalde contracten prijslimieten invoeren. In dit geval moet de belegger in het achterhoofd houden dat wanneer een prijslimiet bereikt is, het uiterst moeilijk of zelfs tijdelijk onmogelijk kan zijn om het contract te beëindigen. Iedere belegger moet zich alvorens een termijncontract aan te gaan informeren over eventuele prijslimieten.

Het zal (afhankelijk van de markt en de voorwaarden van de transactie) niet altijd mogelijk zijn om de risico's van lopende transactie op te heffen of te verminderen met behulp van andere transacties.

Wanneer transacties om het verlies te beperken (*stop-loss*) mogelijk zijn, worden die uitsluitend uitgevoerd tijdens de openingsuren van de Bank. Ze laten niet toe het verlies tot het aangegeven bedrag te beperken, maar worden uitgevoerd eenmaal de markt die limiet heeft bereikt en worden vervolgens 'bestensorders'.

3) Verwerving van het onderliggende actief bij short selling

De verkoop van een onderliggend actief op termijn zonder dit op het moment waarop het contract aangegaan wordt te bezitten (*short selling*), houdt bovendien het risico in het onderliggende actief te moeten verwerven tegen een bijzonder ongunstige marktprijs om op de vervaldag in staat te zijn de verplichting tot effectieve levering van het onderliggende actief te kunnen nakomen.

4) Bijzondere risico's in verband met onderhandse termijncontracten (OTC)

Voor gestandaardiseerde OTC-termijncontracten is de markt in principe transparant en liquide. Bijgevolg kunnen contracten doorgaans beëindigd worden. Voor OTC-termijncontracten, met onderhands overeengekomen specifieke contractuele voorwaarden, bestaat er geen markt. Bijgevolg is het contract beëindigen alleen mogelijk met instemming van de tegenpartij.

5) Specifieke risico's met betrekking tot valutatermijncontracten ('forward exchange')

Een valutatermijncontract of '*forward exchange*'-transactie maakt het mogelijk om een valuta te kopen of verkopen op een toekomstige datum tegen een bij het sluiten van de overeenkomst vastgestelde prijs.

Dit type beleggingen laat toe om het wisselkoersrisico te elimineren. Bovendien moet bij het sluiten van de overeenkomst geen premie worden betaald.

Het voornaamste risico voor de belegger is winstderving indien de ontwikkeling van de wisselkoersen gunstiger is dan hij bij het sluiten van de overeenkomst had verwacht.

6) Bijzondere risico's in verband met gecombineerde transacties

Er zijn veel combinaties mogelijk. De risico's die aan elke combinatie verbonden zijn, kunnen dan ook niet in dit document worden beschreven. Daarom moet de belegger zich informeren over de specifieke risico's van de voorgenomen combinatie.

In het algemeen kan niettemin worden gesteld dat de risico's die aan dergelijke transacties verbonden zijn, kunnen evolueren naarmate de transacties waaruit deze combinatie bestaat worden beëindigd.

7) Risico op volledig verlies van de belegging

De belegger loopt het risico zijn belegde kapitaal volledig te verliezen.

5.2.6. Gestructureerde producten

Gestructureerde producten zijn combinaties van twee of meer financiële instrumenten, die samen een nieuw product vormen. Doorgaans is minstens een van deze instrumenten een derivaat.

Gestructureerde producten zijn door hun opzet complexer dan rechtstreekse beleggingen en kunnen een brede waaier aan risico's inhouden. De complexiteit van hun terugbetalingsstructuur maakt het voor beleggers moeilijker om ze te waarderen en hun risico's en terugbetalingspotentieel in te schatten.

De hierna vermelde risico's mogen niet worden beschouwd als een volledige beschrijving van alle risico's waarmee gestructureerde producten gepaard gaan, maar eerder als een algemene voorstelling van de risico's die frequent aan dergelijke producten verbonden zijn. Door de vele mogelijke combinaties heeft elk gestructureerd product zijn eigen risico's, in die zin dat de risico's die aan elk van de instrumenten waaruit het

product bestaat verbonden zijn, door de combinatie ervan kunnen verminderen, wegvallen of zelfs toenemen. Daarom moet de belegger zich informeren over de risico's die eigen zijn aan het betreffende gestructureerde product. Die informatie is bijvoorbeeld te vinden in de brochures of marketingdocumenten die het product beschrijven en/of desgevallend in de officiële documenten over het product (document met essentiële beleggersinformatie, basisprospectus, uitgifteprogramma ...).

Het doel van een gestructureerd product is om de houders van het product blootstelling op maat aan onderliggende activa te bieden. Dat houdt in dat de berekeningsagent van het gestructureerde product, als het onderliggende actief wezenlijk beïnvloed zou worden door een onverwachte gebeurtenis of als de prijs, koers, rente enz. ervan niet langer zou worden berekend of gepubliceerd, eigenhandig kan beslissen om de voorwaarden van het gestructureerde product aan te passen, het onderliggende actief te vervangen of wijzigen, de prijs ervan zelf te herberekenen, de betaling van eventuele coupons uit te stellen of het product vervroegd terug te betalen. Zo'n beslissing of combinatie van beslissingen kan worden genomen in het belang van de emittent en niet in het belang van de houders van het gestructureerde product.

Deze producten kunnen op een markt of onderhands verhandeld worden.

1) Risico's in verband met de emittent van het gestructureerde product

De meeste gestructureerde producten hebben de vorm van niet-gegarandeerde senior obligaties ('senior unsecured') van een emittent. Aangezien heel wat gestructureerde producten geen enkele garantie bieden, zijn alle betalingen in het kader ervan, inclusief de terugbetaling van de hoofdsom en/of de coupons, uitsluitend afhankelijk van het vermogen van de emittent of zijn garanten om te betalen.

Beleggers in gestructureerde producten zijn daardoor blootgesteld aan het kredietrisico van de emittent. Als de emittent insolvent wordt of om enige andere reden de betalingen in het kader van de gestructureerde producten niet kan uitvoeren, kunnen de houders van de gestructureerde producten in kwestie hun belegging deels of volledig verliezen.

De Bank garandeert geenszins de obligaties of de financiële situatie van een emittent of zijn verbonden ondernemingen, noch de nauwkeurigheid van de financiële informatie die een emittent of zijn verbonden ondernemingen verstrekken.

Bovendien zijn heel wat landen regelingen beginnen in te voeren voor de afwikkeling van systeemrelevante financiële instellingen. Die regelingen worden toegepast wanneer de bevoegde afwikkelingsautoriteit daartoe beslist en hebben tot doel de gevolgen voor de economie als geheel en het financiële stelsel te beperken wanneer een instelling niet meer aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Ze stellen de afwikkelingsautoriteiten in staat om de obligaties van een bank, met inbegrip van haar gestructureerde producten, te herstructureren, af te waarderen en/of te converteren in eigenvermogensinstrumenten, waardoor de houders van die effecten verliezen kunnen lijden. Aangezien de afwikkelingsautoriteit naar eigen goeddunken kan beslissen om die regelingen toe te passen, zelfs wanneer de bank niet failliet is of nog niet in gebreke is gebleven, moeten zij aanvullend op het traditionele kredietrisico van de emittent in overweging worden genomen.

Van de meeste emittenten van gestructureerde producten wordt de kredietwaardigheid beoordeeld door ratingbureaus, zoals Standard & Poor's, Moody's Investor Service en Fitch Ratings. Hoe lager op de schaal de rating die een ratingbureau toekent, hoe hoger het ratingbureau het wanbetalingsrisico van die emittent inschat. De rating geeft een goede aanwijzing, maar is gebaseerd op de financiële situatie van de emittent op de datum van de transactie en vormt slechts de mening van de ratingbureaus. Een rating kan bovendien te allen tijde door het ratingbureau in kwestie worden gewijzigd, opgeschort, verlaagd of ingetrokken. Hij mag nooit worden beschouwd als een aanbeveling om gestructureerde producten van de emittent te kopen, te verkopen of aan te houden.

2) Risico's in verband met de waardering

De meeste gestructureerde producten zijn ontworpen om tot de vervaldag te worden aangehouden. Beleggers moeten zich er echter bewust van zijn dat de waarde van hun gestructureerde product op elk moment voor de vervaldag kan stijgen of dalen en aanzienlijk kan verschillen van de betaling waarin op de vervaldag is voorzien.

Verschillende factoren hebben een invloed op de waardering van een gestructureerd product vóór de vervaldag. Aangezien gestructureerde producten verschillende componenten en blootstellingen aan financiële instrumenten combineren, kunnen die factoren op onvoorzienbare wijze op elkaar inwerken.

Enkele van de factoren die de waarde van een gestructureerd product vóór de vervaldag beïnvloeden, zijn:

- De prestaties van het onderliggende actief

De prestaties van het onderliggende actief hebben doorgaans de grootste invloed op de waarde van een gestructureerd product vóór de vervaldag. Andere factoren kunnen het effect van de prestaties van het onderliggende actief op de waarde van een gestructureerd product vóór de vervaldag echter verkleinen en zelfs omkeren. Daardoor kan de waardeontwikkeling van een gestructureerd product vóór de vervaldag kleiner, groter en zelfs omgekeerd aan de prestaties van het onderliggende actief zijn.

- De volatiliteit van het onderliggende actief

De volatiliteit is de mate waarin de koers van het onderliggende actief schommelt. De verwachte volatiliteit ('impliciete volatiliteit') zegt niet of het onderliggende actief zal stijgen of dalen, maar geeft weer hoe groot die mogelijke beweging kan zijn. Een instrument met een hoge impliciete volatiliteit zal naar verwachting sterkere schommelingen in positieve en/of negatieve zin kennen dan een instrument met een lagere impliciete volatiliteit. Vóór de vervaldag van een gestructureerd product kunnen veranderingen in de verwachte volatiliteit van het onderliggende actief de waarde van het gestructureerde product zowel positief als negatief beïnvloeden.

- De rente

Voor heel wat producten geldt dat als de rente stijgt, de waarde van het lopende gestructureerde product daalt. Bij een rentedaling stijgt daarentegen doorgaans de waarde van het gestructureerde product. Die relatie geldt echter niet altijd en sommige gestructureerde producten kunnen door hun opzet anders reageren.

- De dividenden

Een belegging in een gestructureerd product verschilt van een rechtstreekse belegging in het onderliggende actief. Tenzij anders vermeld in de documentatie van het gestructureerde product, heeft de houder van een gestructureerd product geen eigendoms- of stemrecht, noch recht op dividenden of andere uitkeringen van de onderliggende activa of indexen van het gestructureerde product. Als de verwachte dividenduitkeringen door het onderliggende actief zouden stijgen, zou bijgevolg de opportuniteitskost van het bezit van het gestructureerde product in vergelijking met een rechtstreekse positie in het onderliggende actief toenemen, wat de waarde van het gestructureerde product negatief kan beïnvloeden.

- De solvabiliteit van de emittent

Een afname van de kredietwaardigheid van de emittent of de perceptie bij beleggers dat de kredietwaardigheid van de emittent afneemt, heeft wellicht een negatieve invloed op de waarde van het product vóór de vervaldag. Aangezien alle betalingen van een gestructureerd product, inclusief de terugbetaling van het kapitaal en de coupons, een verplichting van de emittent vormen, heeft elke achteruitgang van de solvabiliteit van de emittent een negatieve invloed op de waarde van het gestructureerde product vóór de vervaldag.

De perceptie van de solvabiliteit van de emittent bij beleggers varieert doorgaans onder invloed van onder meer de financiële situatie en structuur van de emittent, de rating die de ratingbureaus toekennen, de economische omstandigheden, de situatie op bepaalde financiële markten, de politieke ontwikkelingen, de ontwikkelingen of trends in de banksector en/of de schommelingen van de marktrente.

- De financieringskosten van de emittent

Emittenten van gestructureerde producten halen een deel van de niet-gewaarborgde financiering van hun activiteiten uit de uitgifte van gestructureerde producten, maar ook uit de uitgifte van schuldbewijzen, de aanvaarding van deposito's en/of de uitgifte van andere financiële instrumenten. Een stijging van de financieringskosten of een sterke afname van de beschikbaarheid van krediet op de markt kan het vermogen van de emittenten om geld te lenen verminderen en de waarde van de gestructureerde producten vóór de vervaldag negatief beïnvloeden.

- De resterende looptijd tot de vervaldag

Hoe langer de resterende looptijd tot de vervaldag van het gestructureerde product, hoe groter de kans op een aanzienlijke wijziging van de koers van het onderliggende actief. Bijgevolg kan het verstrijken van de tijd de waardering van het gestructureerde product positief of negatief beïnvloeden.

- Het model

Hoewel waarderingsmodellen gebaseerd zijn op algemeen aanvaarde financiële theorieën, gebruikt elke emittent of elke dochteronderneming van een emittent zijn eigen modellen en gegevens om gestructureerde producten te waarderen en/of af te dekken. Bijgevolg kan de prijs die de emittent of zijn verbonden ondernemingen voor het gestructureerde product opgeven, sterk afwijken van de prijs die een derde of een andere marktdeelnemer ervoor biedt.

3) Risico's in verband met de liquiditeit

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

Gestructureerde producten zijn doorgaans niet ontworpen met het oog op actieve handel. Beleggers worden aangemoedigd om hun gestructureerde producten tot de vervaldag aan te houden. De emittent of zijn verbonden ondernemingen verbinden zich er doorgaans echter toe om in normale marktomstandigheden en op regelmatige basis koop- en/of verkoopprijzen voor het gestructureerde product aan te bieden. Een belangrijke kanttekening is echter dat de emittent of zijn dochterondernemingen geen vaste verbintenis aangaan om op grond van die prijzen de liquiditeit te garanderen en daar wettelijk niet toe verplicht zijn. Bijgevolg kan het gebeuren dat er in bepaalde omstandigheden geen secundaire markt voor het gestructureerde product bestaat. Beleggers moeten in dat geval bereid zijn om het gestructureerde product tot de vervaldag aan te houden.

Bovendien kan het vermogen van de emittent om voor het gestructureerde product een terugkoop prijs aan te bieden, in het gedrang komen als er niet meer voldoende liquiditeit is om de onderliggende activa te verhandelen, bijvoorbeeld wanneer andere marktpelers op hetzelfde ogenblik trachten om dezelfde activa te verkopen, wat zich kan voordoen in tijden van crisis, bij grote spanningen op de markten of als reactie op wijzigingen in regels of regelgeving.

Als de emittent een terugkoop prijs aanbiedt, wordt die prijs verondersteld de geschatte waarde op dat ogenblik op basis van zijn waarderingsmodellen te weerspiegelen, plus of min de prijsvork tussen vraag en aanbod ('bied-laatspread'), voor een transactie met een bepaalde omvang en eventueel verminderd met zijn transactiekosten en een raming van de risicokosten van een dergelijke transactie. Zelfs als er een secundaire markt bestaat, kan de liquiditeit ontoereikend zijn, waardoor hoge transactiekosten ontstaan. Bijgevolg kan het verschil tussen de bied- en laatkoersen groot zijn.

Wanneer een vraag tot notering en toelating tot de handel op een gereguleerde markt werd ingediend, is er geen garantie dat die vraag wordt aanvaard en dat het gestructureerde product zal worden toegelaten tot de notering en de handel of dat zich een actieve markt zal ontwikkelen. Bovendien kan de emittent te allen tijde beslissen om die notering ongedaan te maken. Zelfs indien een dergelijke vraag werd ingediend, kunnen nog altijd rechtstreeks tussen de koper en de verkoper transacties met gestructureerde producten worden gesloten (onderhandse markt).

In elk geval kunnen beleggers, als de voorwaarden van het gestructureerde product in een minimaal

handelsvolume voorzien, het gestructureerde product alleen verkopen indien zij minstens dit handelsvolume aanhouden.

4) Risico's in verband met de onderliggende activa van de gestructureerde producten

- Uitzonderlijke gebeurtenissen

Door een verstoring van de markt kan de waardering van de onderliggende activa worden uitgesteld en/of door de berekeningsagent naar eigen goeddunken worden uitgevoerd. Wanneer zich bepaalde uitzonderlijke gebeurtenissen voordoen die met de onderliggende activa verband houden, kunnen de voorwaarden van de gestructureerde producten die eraan gekoppeld zijn worden gewijzigd, kan het onderliggende actief worden vervangen of kunnen de gestructureerde producten vervroegd worden terugbetaald tegen een onverwachte prijs bij vervroegde terugbetaling. Die prijs kan lager liggen dan de oorspronkelijke belegging en de houders van het gestructureerde product kunnen hun belegging deels of volledig verliezen.

Wanneer de handel in een onderliggend actief van een gestructureerd product wordt opgeschort, onderbroken of stopgezet, wordt normaliter ook de handel in het gestructureerde product opgeschort, onderbroken of stopgezet en worden koop- en verkooporders in principe geannuleerd. Beleggers zijn mogelijk niet in staat om hun gestructureerde producten te verkopen als de handel in het onderliggende actief wordt opgeschort, onderbroken of stopgezet of als de marktprijzen de waarde van de onderliggende activa en dienovereenkomstig van de gestructureerde producten die eraan zijn gekoppeld niet adequaat weerspiegelen.

- Risico's in verband met onderliggende indexen

De sponsor van een index is niet betrokken bij de marketing of ontwikkeling van gestructureerde producten die gekoppeld zijn aan de indexen waarvoor hij verantwoordelijk is. Bijgevolg kan de sponsor van een index allerlei maatregelen nemen die gevolgen voor die index hebben zonder rekening te houden met de belangen van de houders van gestructureerde producten die deze index of indexen als onderliggend actief hebben. De sponsor kan bijvoorbeeld naar eigen goeddunken indexcomponenten toevoegen, schrappen of vervangen en kan ook wijzigen hoe het niveau van de index wordt berekend. De sponsor kan ook de berekening of publicatie van de index wijzigen, onderbreken of opschorten. Het kan gebeuren dat een van die maatregelen negatieve gevolgen heeft voor de waarde en het rendement van de betrokken indexen en de

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

gestructureerde producten die eraan zijn gekoppeld.

De rentetarieven en onderliggende activa die als 'benchmarks' beschouwd worden, maken het voorwerp uit van recente nationale en internationale regelgeving en hervormingsvoorstellen. Sommige van die hervormingen zijn al van kracht, terwijl andere nog ten uitvoer moeten worden gebracht. De hervormingen kunnen ertoe leiden dat een benchmark andere resultaten behaalt dan in het verleden of volledig verdwijnt, en kunnen ook andere, onvoorziene gevolgen hebben. Elk van die gevolgen kan een wezenlijke negatieve invloed hebben op alle gestructureerde producten die zijn gekoppeld aan of gebruikmaken van die 'benchmark'.

Sommige indexen, die worden gebruikt als onderliggend actief van tal van gestructureerde producten, worden berekend met herbelegging van de bruto- of nettodividenden die de aandelen waaruit ze bestaan uitkeren en na aftrek van een jaarlijkse forfaitaire inhouding in indexpunten of in percentage van de waarde van de index. Als de werkelijk door de aandelen in de index uitgekeerde dividenden lager zijn dan de forfaitaire inhouding, zal het rendement van de index lager zijn dan dat van een klassieke index zonder herbelegging van dividenden. Het effect van de methode met forfaitaire inhouding in indexpunten in verhouding tot de inhouding in percentage van de waarde van de index is nadeliger bij een daling dan bij een stijging van de index.

- Risico's in verband met de materiële levering

Beleggen in een gestructureerd product waarvan de terugbetaling deels of volledig afhankelijk is van de ontwikkeling van een onderliggend actief, betekent niet dat de belegger het onderliggende actief rechtstreeks bezit. Sommige gestructureerde producten kunnen evenwel, onder bepaalde voorwaarden, op de vervaldag worden terugbetaald in het onderliggende actief.

Voor dergelijke producten met materiële afwikkeling worden de effecten van het onderliggende actief pas op de vervaldag geleverd. Bijgevolg kunnen de houders van het gestructureerde product een groter verlies lijden dan de terugbetalingsformule van het gestructureerde product vooropstelt als de koers van het onderliggende actief tussen de laatste observatiedatum en de vervaldag van het gestructureerde product sterker zou dalen.

Een belegger die daarop beslist om op de vervaldag het onderliggende actief niet te verkopen, is blootgesteld aan het marktrisico dat is

verbonden aan het aanhouden van het onderliggende actief.

Wanneer de levering betrekking heeft op een aandeel op naam, gelden de rechten die daaraan verbonden zijn doorgaans als de houder is ingeschreven in het aandeelhoudersregister of op een officiële lijst van houders van dit aandeel. De verplichting voor de emittent om aandelen te leveren is beperkt tot de overhandiging van aandelen met de kenmerken en vorm die afgifte via een beurs mogelijk maken en omvat niet de inschrijving van de koper in het aandeelhoudersregister of de officiële lijst van aandeelhouders. CBP Quilvest en de emittent wijzen elke aansprakelijkheid voor een mislukte (of laattijdige) inschrijving af.

- Risico's in verband met de valuta waarin de onderliggende waarde noteert

Het kan gebeuren dat het onderliggende actief van het gestructureerde product op zijn thuismarkt wordt verhandeld in een andere valuta dan de valuta van het gestructureerde product. Wanneer dit risico niet afgedekt is in het product ('Compo'), kunnen de schommelingen van de wisselkoers tussen de valuta van het onderliggende actief en de valuta van het product een negatieve invloed hebben op de terugbetaling, de waardering, de terugkoop prijs en/of de couponbetalingen van het gestructureerde product. Als dit risico wel is afgedekt ('Quanto'), heeft de ontwikkeling van de wisselkoers geen invloed op de terugbetaling en/of de couponbetalingen, maar kan ze wel de waardering en de terugkoop prijs van het gestructureerde product vóór de vervaldag positief of negatief beïnvloeden.

- Risico's in verband met de markt voor 'Credit Default Swaps' (CDS)

Sommige gestructureerde producten ('Credit Linked Note', 'Collateralized debt obligations' ...) zijn blootgesteld aan de markt voor 'Credit Default Swaps' (CDS). De belegger die een dergelijk product koopt, draagt behalve het kredietrisico van de emittent ook het kredietrisico van de onderliggende referentie-entiteiten. Wanneer zich met betrekking tot een of meer referentie-entiteiten bepaalde omstandigheden voordoen (met inbegrip van onder meer: faillissement, wanbetaling, termijnoverschrijding, niet-naleving van verplichtingen, overheidsinterventie, betwisting/uitstel van betaling of herstructurering), in elk geval zoals uiteengezet in de definitieve voorwaarden die op het gestructureerde product van toepassing zijn, kan de verplichting van de emittent in kwestie om de nominale waarde te betalen worden vervangen door een verplichting om andere bedragen te betalen die

overeenstemmen met (i) hetzij de vaste bedragen vermeld in de definitieve voorwaarden die op het gestructureerde product van toepassing zijn, (ii) bedragen berekend op basis van de waarde van de onderliggende activa (die in elk geval lager kan zijn dan de waarde à pari van het gestructureerde product op de datum in kwestie), en/of een verplichting om de onderliggende activa te leveren, in het in (i) en (ii) hiervoor beoogde geval na aftrek van de verbrekingskosten (met inbegrip van, zonder daartoe beperkt te zijn, de kosten en lasten voor verbreking van financiering en verlies van financiering, belastingen en rechten) als de definitieve voorwaarden die op het gestructureerde product van toepassing zijn dat voorschrijven. Bovendien kunnen gestructureerde producten die zijn gekoppeld aan kredietgebeurtenissen en interesten opbrengen, op of voor de datum waarop die omstandigheden zich voordoen stoppen met interesten op te brengen.

Bijgevolg kunnen de houders van deze producten vanaf de eerste datum waarop zich een kredietgebeurtenis voordoet zoals vermeld in de definitieve voorwaarden die op het gestructureerde product van toepassing zijn (die kan voorafgaan aan de datum waarop zij hebben beslist om in de producten te beleggen of aan de uitgiftedatum), ten belope van hun volledige belegging in de aan kredietgebeurtenissen gekoppelde producten blootgesteld zijn aan de schommelingen in de kredietwaardigheid van de referentie-entiteiten. Hun belegging in de producten kan een hefboomeffect creëren op hun blootstelling aan de referentie-entiteiten in vergelijking met een rechtstreekse belegging in de obligaties van die referentie-entiteiten.

Voor producten die aan een korf van onderliggende activa gekoppeld zijn, geldt dat hoe meer referentie-entiteiten een kredietgebeurtenis ondergaan, hoe lager het bedrag van de terugbetaling in contanten zal zijn.

Voor producten die met tranches werken, geldt dat zodra het totale bedrag van verliezen en verbrekingskosten voor alle referentie-entiteiten die een kredietgebeurtenis hebben ondergaan groter is dan het achterstellingsbedrag van de tranche, hoe meer referentie-entiteiten een kredietgebeurtenis hebben ondergaan, hoe lager het bedrag van de terugbetaling in contanten zal zijn.

Producten die in werking treden vanaf de eerste wanbetaling of die met tranches werken, creëren een hefboomeffect op de blootstelling aan het kredietrisico van de referentie-entiteiten, in die zin dat de beleggers hun belegging grotendeels of volledig kunnen verliezen, (i) in het geval van

producten die met tranches werken zelfs als niet alle referentie-entiteiten in de referentieportefeuille een kredietgebeurtenis hebben ondergaan en (ii) in het geval van producten die in werking treden vanaf de eerste wanbetaling zodra een enkele referentie-entiteit een kredietgebeurtenis heeft ondergaan. Bijgevolg zijn de beleggers blootgesteld aan het kredietrisico van elk van de opgegeven referentie-entiteiten. Hoe meer referentie-entiteiten de referentieportefeuille omvat, hoe groter het risico.

4) Specifieke risico's in verband met gestructureerde producten

- Producten met mogelijkheid tot vervroegde terugbetaling (Call)

Een gestructureerde product kan voorwaarden voor vervroegde terugbetaling door de emittent omvatten, waardoor de belegging vóór de geplande vervaldag kan worden terugbetaald. Afhankelijk van de kenmerken van het product kan die vervroegde terugbetaling naar goeddunken van de emittent of zijn verbonden ondernemingen worden geactiveerd, of automatisch worden geactiveerd als aan een vooraf vastgelegde en in de documentatie van het gestructureerde product omschreven voorwaarde is voldaan.

Een dergelijke regeling voor vervroegde terugbetaling, automatisch of naar goeddunken van de emittent of een van zijn dochterondernemingen, kan de stijging van de waarde van het gestructureerde product beperken, maar niet de daling.

Bovendien is de houder van een vervroegd terugbetaald gestructureerd product niet zeker dat hij het vervroegd terugbetaalde bedrag zal kunnen herbeleggen tegen dezelfde voorwaarden als het vervroegd terugbetaalde product hem bood. Alvorens in een gestructureerd product met een dergelijke regeling voor vervroegde terugbetaling te beleggen, moet het herbeleggingsrisico in aanmerking worden genomen.

- Producten met beperking van de blootstelling aan de stijging van het onderliggende actief

De algemene voorwaarden van een gestructureerd product kunnen bepalen dat voor de terugbetaling en/of uitkeringen van het product plafonds gelden. De waarde van het onderliggende actief kan het plafond overschrijden en het rendement van het product tijdens de looptijd of op de vervaldag kan aanzienlijk lager zijn dan wat de belegger zou hebben ontvangen als hij het onderliggende actief rechtstreeks had gekocht.

Bovendien kan, als de mate waarin het gestructureerde product participeert in de stijging van het onderliggende actief minder bedraagt dan

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

100% en de slotkoers van het onderliggende actief hoger is dan de aanvangskoers, het rendement van het gestructureerde product aanzienlijk lager zijn dan wat de belegger zou hebben ontvangen als hij het onderliggende actief rechtstreeks had gekocht. Een participatiegraad van minder dan 100% in de stijging heeft immers tot gevolg dat de blootstelling aan elk positief rendement op het onderliggende actief wordt beperkt.

- Producten waarvan het onderliggende actief wordt berekend op basis van de zwakste prestatie ('Worst Of') van een korf van componenten

Van sommige gestructureerde producten hangt het rendement af van het rendement van de zwakst presterende component van een korf activa. De zwakke prestatie van één component van de onderliggende activa wordt niet goedgemaakt door een positief rendement van een andere component. Hoe groter het aantal componenten van de onderliggende activa, hoe groter het risico dat minstens een van de componenten van de onderliggende activa daalt, wat naargelang de voorwaarden van het contract kan leiden tot niet-betaling van coupons, kapitaalverlies en/of een negatief rendement op de vervaldag.

- Producten met kapitaalgarantie

Sommige gestructureerde producten genieten een kapitaalgarantie vanwege de emittent van het gestructureerde product. De kapitaalgarantie wordt berekend op basis van de nominale waarde van het product en niet op basis van de van de uitgifteprijs of de aankoopprijs op een eventuele secundaire markt. De belegger geniet dan ook slechts een garantie ten belope van de nominale waarde van het product. Kapitaalgarantie betekent dus niet noodzakelijk dat 100% van het belegde kapitaal wordt terugbetaald. De bescherming van het kapitaal bedraagt minder dan het belegde kapitaal als de aankoop- of uitgifteprijs groter is dan de nominale waarde. Er moet ook aan worden herinnerd dat de soliditeit van de garantie afhankelijk is van de soliditeit van de emittent. Het kapitaal is dus alleen gegarandeerd als de emittent van de garantie aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Tijdens de looptijd van het product kan de waarde ervan dalen tot onder het bedrag van de kapitaalgarantie. De kapitaalgarantie voor de belegger is slechts gewaarborgd wanneer hij het product tot aan de vervaldag aanhoudt en geldt niet terugkoop van het product vóór de vervaldag.

- Producten die aan een actief beheerde portefeuille gekoppeld zijn ('Actively Managed Certificates')

Producten die aan een portefeuille gekoppeld zijn, zijn blootgesteld aan een portefeuille van verschillende onderliggende activa. Die portefeuille kan bestaan uit obligaties, schuldbewijzen, aandelen, rechten van deelneming in fondsen, derivaten en marktgegevens (elk een component van de portefeuille). De waarde van het aan een portefeuille gekoppelde product kan stijgen en dalen onder invloed van de prestaties van de componenten van de portefeuille. Bijgevolg moeten kandidaat-beleggers, wanneer zij overwegen om aan een portefeuille gekoppelde producten te beleggen, ook de risicofactoren die aan de componenten van de portefeuille verbonden zijn in aanmerking nemen.

Het rendement van aan een actief beheerde portefeuille gekoppelde producten hangt af van de capaciteit, de diensten en de algemene bekwaamheid van de wegings- of allocatieadviseur. Houders van deze producten moeten zich ervan bewust zijn dat het rendement van het product in aanzienlijke mate afhangt van het vermogen van de wegings- en/of allocatieadviseur om tijdens de volledige looptijd van de producten optimale vervangingen aan te bevelen en van de mate waarin de emittent en de berekeningsagent de aanbevelingen van de wegings- en/of allocatieadviseur in aanmerking kunnen nemen.

5.2.7. 'Alternatieve' beleggingen en 'offshore' fondsen

a. Kenmerken:

Alternatieve belegging: een alternatieve belegging is een belegging in een binnenlands of buitenlands beleggings- en deelnemingsfonds dat van traditionele beleggingen in aandelen en obligaties verschilt door het soort beleggingen dat het verricht.

De bekendste vormen van 'alternatieve' beleggingen zijn *hedge funds*, waarvan de beleggingsstrategie meestal bestaat uit het gebruik van *short selling*, bij wijlen uitgesproken hefboomeffecten of financiële derivaten.

Ook beleggingen in *private equity funds* (risicokapitaal, financiering van overnames van vennootschappen) vallen onder deze categorie.

In het kader van alternatief beheer kan het vermogen ook rechtstreeks in financiële instrumenten worden belegd (aandelen, obligaties met vaste of variabele rente, nulcouponobligaties, converteerbare obligaties en geldmarktinstrumenten). De keuze van de

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

financiële instrumenten zal niet beperkt zijn, noch op industrieel, sectoraal of geografisch vlak, noch betreffende het soort waarden of instrumenten, noch betreffende de valuta waarin zij luiden of betreffende financiële instrumenten die de prestaties van indexen reproduceren.

Bij alternatief beheer worden de prestaties doorgaans niet vergeleken met een index of een referentiebenchmark: het streeft naar een (positief) absoluut rendement. Alternatief beheer is gebaseerd op een ruime waaier van beleggingsstrategieën, waarvan de classificatie enigszins arbitrair is. Bovendien combineren heel wat fondsen in hun dagelijkse beheer meerdere stijlen of gebruiken zij beheermethodes die kenmerken hebben van meer dan een van de hierna omschreven grote stijlen. Elk van deze stijlen heeft een eigen rendements-, risico- en correlatieprofiel (of marktrisico).

1) *Hedge funds* / *alternatieve fondsen*:

De *hedge funds* kunnen vrij kiezen in welke producten en de markten (inclusief de opkomende markten, de kapitaalmarkten in het algemeen, de derivatenmarkten, de grondstoffenmarkt enz.) zij willen beleggen en welke handelsmethodes zij willen hanteren. Dergelijke fondsen hanteren in principe hoge minimale beleggingsbedragen voor beleggers. De vergoeding van de beheerders van deze fondsen is vaak gekoppeld aan hun prestaties.

Hun basisstrategie is erop gericht om het risico van een longpositie in een effectenportefeuille te verminderen met behulp van *short selling* van andere effecten. Nadat zij zo hun blootstelling aan het marktrisico hebben verkleind, hanteren zij een hefboom om het rendement te verhogen. Ze zijn vaak *long* op effecten die ondergewaardeerd worden geacht en *short* op posities die van mindere kwaliteit worden geacht. Het *short*-gedeelte kan ook bestaan uit posities op 'indexen'. Meer in detail kunnen we een onderscheid maken tussen:

- *long/short* aandelen of obligaties: dit is de zuivere stijl zoals hiervoor omschreven. Voor dit soort fondsen is de aandelenselectie de voornaamste bron van rendement. Doorgaans is die het resultaat van een fundamentele analyse;
- agressieve groeifondsen beleggen in aandelen waarvan wordt verwacht dat de winstgroei zal versnellen. Daardoor hebben zij vaak een voorkeur voor *smallcaps*. Vaak vallen fondsen die in een bepaalde sector gespecialiseerd zijn (technologie, media, telecommunicatie ...) onder deze categorie;

- *value*-fondsen beleggen in effecten die om diverse redenen sterk ondergewaardeerd worden geacht in verhouding tot hun intrinsieke waarde;
- zogeheten 'marktneutrale' fondsen beleggen op evenwichtige wijze in long- en shortposities met als doelstelling de correlatie met de markt te minimaliseren. Deze strategie is zeer afhankelijk van een goede fundamentele analyse en van de aandelenselectie, maar vooral van een grondige risicoanalyse. Het *short*-gedeelte bestaat doorgaans voornamelijk uit aandelenposities;
- *short sellers*: dit zijn fondsen die alleen aan *short selling* doen. Zij zoeken effecten waarvan zij denken dat ze overgewaardeerd zijn en wellicht zullen dalen. Hun voornaamste selectie criterium is de verslechtering van de kerncijfers van de emittent.

2) *Event-driven fondsen*: Zij spelen in op bijzondere gebeurtenissen in het bestaan van een onderneming: herstructureringen, fusies, *spin-offs*. Dit soort strategie wordt doorgaans weinig beïnvloed door de trends op de markt.

- fondsen met opportunistische strategieën profiteren van beursintroducties, openbare overnamebiedingen, verrassende bedrijfsresultaten en andere ad hoc gebeurtenissen betreffende de emittent;
- *distressed securities*-fondsen beleggen in effecten, voornamelijk obligaties of bancaire vorderingen, die sterk ondergewaardeerd zijn als gevolg van faillissementen of reddingsplannen. Dit soort strategie wordt vooral in de Verenigde Staten gebruikt, waar de wetgeving gunstig is.

3) *Arbitragefondsen*: zij maken gebruik van de onvolkomenheden van de markt om rendement te genereren. Zij proberen prijs- of rendementsverschillen te identificeren die de economische situatie van de emittent niet kan rechtvaardigen. Ze stappen in de markt wanneer zij van mening zijn dat er een grote kans bestaat dat dergelijke anomalieën zullen verdwijnen. Sommigen noemen ze in het Engels *relative value funds*. De volgende trends kunnen worden onderscheiden:

- *fixed income arbitrage*: het fonds benut prijsanomalieën op de obligatiemarkten;
- *convertible bond arbitrage*: de arbitrage door het fonds vindt plaats tussen een converteerbare obligatie, doorgaans met een longpositie, en het aandeel, waarop doorgaans een shortpositie wordt ingenomen.

- *mortgage backed securities*: het fonds benut anomalieën op de markt van hypothecaire effecten (en afgeleide instrumenten daarvan) in de Verenigde Staten;

- *merger arbitrage*: het fonds concentreert zich op openbare overnamebiedingen en fusies.

4) Traders / CTA (commodity trading advisors):

Zij nemen op de markten (aandelen, obligaties, futures, grondstoffen, valuta's ...) zowel short- als longposities in, met een aanzienlijk hefboomeffect. Deze fondsen nemen doorgaans bij voorbaat geen posities op lange termijn in. Zij streven ernaar om buitensporige prijsschommelingen op korte termijn te benutten en trends te volgen (*trend followers*). Hun correlatie met de aandelen- en obligatiemarkten is klein. We maken een onderscheid tussen:

- systematische fondsen, die beleggen volgens een computergestuurd en kwantitatief model;
- discretionaire fondsen, die zich eerder baseren op een fundamentele analyse van de markt.

5) Macro players: Dit zijn fondsen die inspelen op de grote macro-economische trends. Ze volgen een opportunistische strategie. Ze baseren zich op een fundamentele macro-economische analyse en zetten in op de reacties van de markt op wijzigingen in het economische beleid (rente, valutabewegingen ...). Zij beleggen in alle soorten financiële activa en alle markten, naargelang van waar zij kansen zien. Ze maken eveneens gebruik van een hefboomeffect.

6) Bijzondere situaties: deze fondsen profiteren van zeer bijzondere situaties en werken die soms zelfs zelf in de hand, bijvoorbeeld door het management van een vennootschap te dwingen om hun beleid te wijzigen (activistische fondsen). Ze worden ook wel *niche players* genoemd. Het betreft bijvoorbeeld:

- opportunistische fondsen die geen vaste strategie hebben, maar louter inspelen op rendementskansen die ze ontdekken;
- dakfondsen, dat wil zeggen fondsen die beleggen in andere alternatieve beleggingsfondsen die actief zijn in een of meer van de hiervoor omschreven segmenten. Al deze strategieën kunnen zich, net zoals traditionele fondsen, ook op specifieke regio's en sectoren richten.

7) 'Offshore' fondsen: dit zijn beleggingsfondsen die gevestigd zijn in offshorecentra. Voorbeelden daarvan zijn de Bahama's, de Bermuda-eilanden, de Kaaimaneilanden, Panama of de Nederlandse Antillen.

Elk fonds heeft zijn eigen risico's, waardoor in dit document geen volledige uiteenzetting van de risico's van beleggingen in dergelijke producten kan worden gegeven, maar slechts enkele aanwijzingen. De belegger wordt verzocht om zich geval per geval te informeren alvorens in dergelijke producten te beleggen, bijvoorbeeld door het prospectus van het fonds te raadplegen.

b. Voordelen:

De winstvooruitzichten zijn in principe aantrekkelijk voor het gelopen risiconiveau (volatiliteitsrisico).

c. Risico's:

1) Hefboomeffect

Op dit vlak kunnen de beleggingsstrategieën gepaard gaan met grote risico's. Door gebruik te maken van hefboomeffecten kan bijvoorbeeld een kleine marktschommeling al leiden tot hoge winsten, maar ook tot aanzienlijke verliezen. In sommige gevallen kan de hele belegging verloren gaan.

2) Gebrek aan transparantie

De netto-inventariswaarde van dergelijke beleggingsinstrumenten is doorgaans niet bekend op het tijdstip waarop de belegger beslist om in of uit een dergelijke belegging te stappen. Dat komt doordat voor dergelijke transacties doorgaans een kennisgevingstermijn in acht moet worden genomen. Bijgevolg kan de netto-inventariswaarde pas worden berekend nadat de belegging is uitgevoerd of vereffend.

Beleggers in 'alternatieve' beleggingen beschikken bovendien vaak over zeer weinig informatie. De soms zeer complexe strategieën van deze beleggingsfondsen zijn voor beleggers vaak moeilijk te doorgronden. Strategiewijzigingen, die tot een gevoelige stijging van de risico's kunnen leiden, worden door beleggers vaak slecht begrepen of zelfs volledig verkeerd ingeschat.

3) Een mogelijk beperkte liquiditeit

'Alternatieve' beleggingen vertonen een zeer uiteenlopende mate van liquiditeit. De liquiditeit kan zeer beperkt zijn.

De meeste van deze beleggingen gaan gepaard met minimale beleggingstermijnen (*lock-up periods*) of boetes wanneer ze voor het einde van een bepaalde periode worden vereffend. Dit heeft te maken met de relatief beperkte liquiditeit van de beleggingen die deze instrumenten, die eerder voor de lange termijn zijn ontworpen, omvatten.

Veel van de technieken die in het kader van alternatieve beleggingen worden gebruikt, hebben bovendien betrekking op financiële instrumenten die illiquide zijn of die onderworpen zijn aan

overdrachtsbeperkingen of andere juridische beperkingen. Het kan dus gebeuren dat de verkoop van een alternatieve belegging slechts periodiek of op bepaalde datums mogelijk is, na een kennisgevingstermijn van verschillende weken, bijvoorbeeld viermaal per jaar op precieze datums. Door een verschil tussen de laatkoers en de biedkoers kan het gebeuren dat de opbrengst van de verkoop niet overeenstemt met de netto-inventariswaarde van het instrument.

In het kader van *hedge funds* zijn terugkopen uitsluitend maandelijks, driemaandelijks of jaarlijks mogelijk. Voor *private equity funds* kan de *lock-up* periode meer dan 10 jaar bedragen.

Wanneer de markten niet normaal functioneren, kunnen de uitstap- en liquiditeitsvoorwaarden eenzijdig worden gewijzigd, zowel om redenen die verband houden met de onderliggende activa van het product als om redenen die verband houden met de emittent van het product zelf, waardoor illiquiditeit kan ontstaan.

Tot slot kan het door de complexiteit van de onderliggende beleggingen die deze fondsen uitvoeren nodig zijn om na ontvangst van de gecontroleerde jaarrekening aanpassingen aan de netto-inventariswaarde aan te brengen. Bijgevolg houden sommige 'alternatieve' beleggingsfondsen, wanneer de belegger besluit om al zijn rechten van deelneming te laten terugkopen, een deel van zijn rechten van deelneming in tot de gecontroleerde jaarrekening is ontvangen.

4) Minimale regelgeving

Veel fondsen in deze sector zijn gevestigd in een 'offshorecentrum' ('offshore fondsen'). Ze zijn daardoor vaak aan minimale regelgeving onderworpen. Bij de uitvoering van koop- of verkooporders met rechten van deelneming van deze fondsen kunnen zich heel wat problemen of vertragingen voordoen, waarvoor de Bank geen enkele aansprakelijkheid op zich kan nemen. De tegenwerpelijkheid van de rechten is niet altijd gegarandeerd.

Beleggers die interesse hebben in 'alternatieve beleggingen' en met name in 'offshore' fondsen, moeten zich van deze risico's bewust zijn. Alvorens tot een belegging over te gaan, moeten zij de concrete beleggingsproducten grondig bestuderen.

5) Short selling

De ICB's waarin de Bank voor rekening van de Cliënt belegt, kunnen gebruikmaken van short selling van effecten, waardoor het deel van het vermogen van de ICB dat voor dergelijke activiteiten wordt aangewend, aan een onbeperkt risico kan worden blootgesteld doordat de koers

die deze effecten kunnen bereiken niet is begrensd. De verliezen zullen echter beperkt zijn tot het in de betrokken ICB belegde bedrag.

6) Waardering van ICB's

De netto-inventariswaarde per aandeel van de fondsen waarin beleggingen worden uitgevoerd, wordt niet gecontroleerd (behoudens de op het einde van een boekjaar berekende netto-inventariswaarde). De Bank baseert zich bij de waardering van die fondsen bijgevolg hoofdzakelijk op de niet-gecontroleerde financiële informatie die deze fondsen (de 'schattingen'), de administratieve agenten en/of de marktmakers wordt verstrekt. Wanneer de door de fondsen voor het bepalen van hun eigen netto-inventariswaarde per aandeel gebruikte financiële informatie onvolledig of onjuist zou zijn, of als de netto-inventariswaarde niet de waarde van de door de fondsen uitgevoerde beleggingen weerspiegelt, zal de waardering van deze activa onnauwkeurig zijn.

7) Geen bewaarbanken

Voor sommige ICB's waarin het vermogen wordt belegd, wordt de functie van bewaarder uitgeoefend door een makelaar in plaats van door een bank. Die makelaars hebben in bepaalde gevallen niet dezelfde kredietrating als een bank. In tegenstelling tot bewaarbanken, die in een gereguleerde omgeving werken, nemen deze makelaars bovendien uitsluitend de bewaring van de activa waar, maar hebben zij geen enkele reglementaire toezichtsplicht.

8) Prestatiecommissie

Gelet op het gespecialiseerde karakter van deze fondsen, kan een deel of zelfs de meerderheid ervan prestatiecommissies aanrekenen of vaste commissies combineren met prestatiecommissies.

9) Verdubbeling van de kosten

Beleggen in een beleggingsfonds in plaats van rechtstreeks te beleggen in de financiële instrumenten waarin het fonds zal beleggen, zorgt voor extra kosten ten laste van de Cliënt.

10) Risico op volledig verlies van de belegging

De belegger loopt het risico zijn belegde kapitaal volledig te verliezen.

11) Bijkomende risico's in verband met private equity funds

Beleggingen in *private equity* houden meestal de volgende bijkomende risico's in:

- Geen rendementsgarantie voor de belegger:

De belegger loopt het risico dat hij het belegde kapitaal niet volledig terugkrijgt of zelfs helemaal verliest. De in het verleden behaalde resultaten van deze beleggingen zijn geen enkele garantie voor

de toekomst, met name omdat het beleggingsklimaat voortdurend verandert (nieuwe geografische sectoren, nieuwe gespecialiseerde domeinen enz.). Met name conjunctuurherstel zorgt vaak voor hevige concurrentie om bedrijven over te nemen, terwijl het moeilijk is om wanneer de conjunctuur verslechtert zich uit dergelijke beleggingen terug te trekken;

- Lage liquiditeit:

Deze fondsen hebben doorgaans een looptijd van 7 tot 15 jaar. Voor dit soort beleggingen bestaat er geen erkende secundaire markt. Bijgevolg kan de sanctie bij terugtrekking uit een *private equity* fonds (dat betalingen over meerdere jaren kan vereisen) zeer zwaar zijn en zelfs gaan tot het verval van alle rechten op de reeds in dit soort belegging belegde bedragen.

Wat de terbeschikkingstelling van de beloofde middelen betreft, moet de belegger bijzondere aandacht besteden aan de doorgaans zeer korte kennisgevingstermijnen (soms slechts 7 dagen) en zich ervan vergewissen dat hij voldoende liquiditeiten heeft die in geval van opvraging van kapitaal op korte termijn kunnen worden vrijgemaakt.

5.2.8. Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen zijn beleggingen in reële activa, zoals woningen, kantoorgebouwen, winkelpanden enz.

a. Kenmerken en voordelen:

Deze beleggingen worden doorgaans gedaan via beleggingen in een fonds of in beursgenoteerde beleggingsvennootschappen en bieden daardoor een zekere spreiding. Die spreiding helpt in principe om de volatiliteit van de portefeuille te beperken en wapent de belegger tegen de inflatie.

Sommige vastgoedbeleggingen kunnen de kenmerken van *private equity* beleggingen vertonen.

b. Risico's:

1) Een mogelijk beperkte liquiditeit

De liquiditeit en verhandelbaarheid van vastgoedbeleggingen zijn aan aanzienlijke variaties onderhevig. Deze beleggingen zijn doorgaans illiquide en het is niet altijd mogelijk om op korte termijn winsten te realiseren.

Beursgenoteerde beleggingsvennootschappen en open fondsen die in vastgoed beleggen, beschikken doorgaans over een dagelijkse markt. Vastgoedbeleggingen in de vorm van gesloten fondsen bieden daarentegen soms slechts een maandelijks, driemaandelijks of jaarlijks

liquiditeit, met een verplichte minimale beleggingstermijn van meerdere jaren.

2) Hefboomeffect

Bij een hefboomeffect kunnen de marktschommelingen aanzienlijke winsten genereren, maar ook grote verliezen.

3) Risico op volledig verlies van de belegging

De belegger loopt het risico zijn belegde kapitaal volledig te verliezen.

5.2.9. Bijzondere risico's in verband met de uitlening van financiële instrumenten

Wanneer een belegger financiële instrumenten uitleent, draagt hij het eigendom van die instrumenten (met inbegrip van de eraan verbonden rechten en de eventueel eruit voortvloeiende schuldvorderingen) over aan de ontlenaar. Als uitlenaar verwerft de belegger een contractueel recht op terugbetaling in instrumenten van dezelfde aard, hoeveelheid en kwaliteit door de ontlenaar.

De belegger is dus blootgesteld aan het risico van faillissement, insolventie, reorganisatie of soortgelijke procedures van de ontlenaar en van beslagmaatregelen of blokkeringen van de activa van de ontlenaar.

De belegger kan pas over de uitgeleende financiële instrumenten beschikken nadat die hem zijn teruggegeven. Hij loopt dus het risico dat hij, terwijl hij wacht op teruggave, wat verschillende dagen kan duren, deze financiële instrumenten niet kan verkopen op een tijdstip waarop de marktwaarde ervan stijgt. Bovendien heeft de belegger geen enkele garantie dat de teruggave op een bepaalde datum kan plaatsvinden, met als gevolg dat hij het risico loopt zijn rechten niet tijdig te kunnen uitoefenen (zoals het stemrecht dat aan deze financiële instrumenten is verbonden).

Het kan gebeuren dat de ontlenaar op het tijdstip waarop hij de financiële instrumenten moet teruggeven, niet in staat is om deze instrumenten op de markt te kopen. In dat geval kan de belegger in plaats van de financiële instrumenten een som geld krijgen die overeenstemt met de waarde van de uitgeleende financiële instrumenten op een bepaald tijdstip.

Indien de ontlenaar een zekerheid stelt als waarborg voor de terugbetaling van de uitgeleende financiële instrumenten, valt niet uit te sluiten dat de waarde van de activa die als zekerheid werden gesteld lager is dan de waarde van de uitgeleende financiële instrumenten op het tijdstip waarop de zekerheid wordt uitgewonnen.

De bovenstaande bepalingen omschrijven niet alle risico's die aan beleggingen in financiële

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

instrumenten zijn verbonden. Zij hebben veeleer tot doel elementaire informatie te verstrekken en de Cliënt attent te maken op het feit dat aan alle beleggingen in financiële instrumenten risico's verbonden zijn, zodat hij een eigen analyse en beoordeling van de aan een belegging verbonden risico's kan maken. De Cliënt wordt verzocht om geen beleggingen te doen zonder zeker te zijn dat hij alle risico's ervan beheerst en zijn beleggingen aan te passen aan zijn vermogen, zijn behoeften en zijn ervaring.

6. VERKLARENDE WOORDENLIJST

6.1. NIET-COMPLEXE PRODUCTEN

- Geldmarktinstrumenten (thesauriebewijzen, depositocertificaten)
- Obligaties (bedrijfsobligaties, staatsobligaties, MTN's, EMTN's enz.)
- Aandelen (gewone aandelen, preferente aandelen, Amerikaanse aandelen­certificaten (ADR), overige aandelen­certificaten enz.)
- Klassieke fondsen / klassieke dakfondsen (aandelenfondsen, obligatiefondsen, gemengde fondsen, ETF's, 'indirecte' vastgoedfondsen enz.)
- Grondstoffen / edelmetalen

6.2. COMPLEXE PRODUCTEN

- Complexe aandelen (aandelen met warrants, niet-beursgenoteerde aandelen)
- Complexe obligaties (converteerbare obligaties, voorwaardelijk converteerbare obligaties, in aandelen terugbetaalbare obligaties, obligaties met warrants, door activa gedekte effecten, door hypothe­ken gedekte effecten, niet-beursgenoteerde obligaties, leningovereenkomsten, promesses)
- Gestructureerde producten met kapitaalgarantie door de emittent de verval­dag
- Gestructureerde producten zonder of met gedeeltelijke kapitaalgarantie (participatie­producten, rendementsoptimalisatie­producten enz.)
- Valutahandel
- Derivaten (opties, futures, forwards, swaps, CDS, CFD, claimrechten, coupons voor inschrijving op aandelen, warrants, LEPO enz.)
- Alternatieve fondsen, alternatieve dakfondsen (alternatieve fondsen, niet-beursgenoteerde aandelenfondsen, gestructureerde fondsen)

- Vastgoedfondsen / vastgoeddakfondsen ('directe' beleggingen, REIT's)

Door activa gedekte effecten (ABS – Asset Backed Securities)

Door activa gedekte effecten zijn effecten die zijn uitgegeven door een special-purpose vehicle in het kader van een securitisatietransactie met als doel activa te kunnen kopen, zoals voorraden of schuld­vorderingen van cliënten, die dus dienen als onderpand voor de effecten.

Aandelen met warrants

Een aandeel met warrants is een hybride effect dat bestaat uit een klassiek aandeel en een of meer rechten om in te tekenen op nieuwe aandelen of aandelen te kopen (warrants). Beide effecten staan los van elkaar en noteren afzonderlijk op de beurs. De houder kan de warrant dus op de markt verkopen en het aandeel waaraan de warrant oorspronkelijk gekoppeld was, bijhouden.

Niet-beursgenoteerd aandeel (private equity)

Niet-beursgenoteerde aandelen (*private equity* of investeringskapitaal) zijn een specifieke vorm van institutionele belegging in niet-beursgenoteerde bedrijven om de ontwikkeling, omvorming of uitbreiding van die bedrijven te financieren. In tegenstelling tot beursgenoteerde effecten zijn de participaties in *private equity* niet beursgenoteerd, maar worden ze aangehouden door gespecialiseerde fondsen.

Preferent aandeel

Preferente aandelen verschillen van gewone aandelen in die zin dat ze recht kunnen geven op financiële voordelen (verhoogd dividend...) of beleidsvoordelen (specifieke zeggenschap...). De emittent beschikt over een grote vrijheid om te bepalen waarin die voordelen precies bestaan.

AMC (Actively Managed Certificates)

Deze producten zijn gebaseerd op een dynamische strategie en vereisen actief portefeuillebeheer. De samenstelling van de onderliggende korf kan volgens vooraf bepaalde beheercriteria (discretionair of op basis van regels) tijdens de looptijd van het product worden gewijzigd.

Amerikaanse barrière

De Amerikaanse barrière kan worden overschreden wanneer de koers van het onderliggende actief op enig ogenblik tijdens de

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

looptijd van het product (*continue*) of bij elke dagelijkse afsluiting (*daily close*) hoger of lager dan de barrière is.

Europese barrière

Voor dit type barrière speelt het koersverloop van het onderliggende actief tijdens de looptijd geen rol. Alleen de koers op de laatste observatiedatum is van belang. De Europese barrière is alleen overschreden wanneer de koers van het onderliggende actief op dat ogenblik hoger of lager dan de barrière is.

Promesse

Een promesse is een document waarmee de klant zijn schuld erkent en zich ertoe verbindt de leverancier op de vervaldag te betalen. Ze bestaat in materiële en gedematerialiseerde vorm.

Thesauriebewijs

Thesauriebewijzen zijn verhandelbare schuldbewijzen die worden uitgegeven door ondernemingen met looptijden van één dag tot één jaar. Met thesauriebewijzen kunnen ondernemingen rechtstreeks bij andere ondernemingen lenen tegen voorwaarden die zeer nauw aansluiten bij die op de geldmarkt, zonder langs het bankstelsel te passeren.

Warrant

Een warrant is een financieel instrument dat het recht verleent om tijdens een bepaalde periode, in een vooraf bepaalde verhouding en tegen een vooraf bepaalde prijs in te tekenen op aandelen.

Aandelencertificaat

Aandelencertificaten zijn effecten die originele aandelen vertegenwoordigen. Zij volgen de koers van het onderliggende aandeel en leveren hetzelfde rendement op (dividend). Het verschil met een aandeel is dat een certificaat geen stemrecht verleent als aandeelhouder van de vennootschap. De risico's zijn in principe dezelfde als de risico's die aan gewone aandelen zijn verbonden.

Amerikaans aandelencertificaat (ADR)

American Depositary Receipts (ADR) zijn certificaten op naam die zijn uitgegeven door een bank in de Verenigde Staten als tegenprestatie voor de deponering van een bepaald aantal buitenlandse aandelen bij die bank. ADR's zijn beursgenoteerd en worden verhandeld in Amerikaanse dollar op de Amerikaanse beurzen.

Depositocertificaat

Een depositocertificaat is eveneens een belegging op zeer korte termijn (tussen één dag en één jaar), maar in tegenstelling tot de promesse is dit schuldbewijs uitgegeven door kredietinstellingen.

Voorwaardelijk converteerbare obligaties

Voorwaardelijk converteerbare obligaties worden ook wel *coco's* genoemd, als afkorting van '*contingent convertible bonds*'. Het is een vorm van voorwaardelijk krediet met verplichte conversie en wordt omgezet in aandelen van een onderneming zodra het eigen vermogen van die onderneming onder een bepaalde drempel zakt. Wanneer een bepaald eigenvermogensratio wordt overschreden, ontvangt de koper van voorwaardelijk converteerbare obligaties dus aandelen van de onderneming, waarvan de koers gedaald is.

ISIN-code

De ISIN-code is een internationale manier om effecten te identificeren. ISIN is de afkorting van *International Securities Identification Number*. Ze bestaat altijd uit twaalf cijfers en een landcode. De ISIN-code van Luxemburgse effecten begint altijd met 'LU', die van internationale effecten met 'XS'.

Contract for difference (CFD)

Een CFD is een financieel termijncontract: een verbintenis van de verkoper om het verschil tussen de koers op termijn en de koers bij het aangaan van de overeenkomst te betalen. Het is een niet-beursgenoteerd beleggingsinstrument waarmee grote winsten of grote verliezen op de onderliggende activa kunnen worden gerealiseerd.

Marktprijs

De bied- en laatkoersen die emittenten voor hun gestructureerde producten berekenen, worden de marktprijs genoemd.

Biedkoers

De prijs waartegen een gestructureerd product kan worden gekocht (Engels: *bid*). De biedkoers is hoger dan de laatkoers.

Laatkoers

De prijs waartegen een gestructureerd product kan worden verkocht (Engels: *ask*). De laatkoers is lager dan de biedkoers.

Afdekking (hedging)

De afdekking van een product heeft tot doel een bestaand marktrisico te beperken. De bank

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

compenseert de koersschommelingen van een product of portefeuille met bijpassende transacties.

Kredietverzuimswap (credit default swap – CDS)

Een financieel derivaat dat het mogelijk maakt om het wanbetalingsrisico van kredieten te verhandelen.

Derivaten

Derivaten zijn instrumenten waarvan de prijs is afgeleid van de koers van een of meer onderliggende activa. Derivaten nemen de vorm van een contractuele overeenkomst tussen twee partijen aan. Warrants en gestructureerde producten zijn gesecuritiseerde derivaten. Zij zijn gemakkelijker toegankelijk voor particuliere beleggers dan niet-gesecuritiseerde derivaten, zoals futures of opties. De meeste gestructureerde producten zijn opgezet op basis van derivaten.

Claimrecht

Een recht dat bestaande aandeelhouders voorrang geeft om in te schrijven bij een kapitaalverhoging. Als zij beslissen om dat niet te doen, kunnen ze doorgaans hun claimrecht verhandelen.

Bied-laatspread

Het verschil tussen de biedkoers en de laatkoers van een effect (Engels: bid/offer spread). Hoe groot de spread is, hangt af van de liquiditeit van het onderliggende actief, de volatiliteit en de verbintenissen van de marktmaker.

Vervaldag

De datum waarop het product vervalt en wordt terugbetaald. Dat kan door afwikkeling in contanten, waarbij een geldsom wordt betaald, of door de effectieve levering van het onderliggende actief.

Exchange Traded Fund (ETF)

Een ETF is een hybride financieel instrument dat de kenmerken van twee instrumenten combineert:

- een fonds en
- een aandeel.

Net zoals een aandeel kan een ETF op de beurs worden verhandeld. Tegelijk is het een open fonds dat een referentie-index repliceert. U belegt in een korf van activa.

Aandelenfonds

Aandelenfondsen beleggen in een wereldwijd gespreide portefeuille van aandelen in ondernemingen uit verschillende landen en sectoren en met verschillende kapitalisatiegroottes. Aandelenfondsen streven naar kapitaalgroei en beleggen voornamelijk in aandelen. In ondergeschikte mate kunnen ze ook beleggen in liquiditeiten.

Gemengde fondsen

Zoals de naam zegt spreiden 'gemengde' fondsen hun vermogen over verschillende beleggingsklassen. Een gemengd fonds biedt beleggers doorgaans zowel een spreiding over beleggingsklassen als een spreiding over regio's en sectoren.

Obligatiefondsen

Obligatiefondsen beleggen in vastrentende effecten (obligaties) met middellange en lange looptijden. Naargelang de beleggingscriteria van het fonds kunnen zij beleggen in een brede waaier van obligaties met verschillende rentes en vervaldagen.

Gestructureerde fondsen

Een gestructureerd fonds is een gestructureerd product in de rechtsvorm van een fonds.

Onderhands (over the counter – OTC)

Onderhandse transacties (over the counter – OTC) verlopen niet via de beurs, maar worden gesloten tussen twee markspelers.

Liquiditeit

De liquiditeit is een maatstaf van hoe gemakkelijk het is om een financieel instrument te verhandelen. Zij wordt gewaarborgd door de emittent of de marktmaker door bied- en laatkoersen te bepalen.

Materiële levering

Materiële levering betekent dat het onderliggende actief wordt overgedragen aan de bewaarder van de belegger.

Low Exercise Price Option (LEPO)

Een LEPO is een koopoptie met een uitoefenprijs dicht tegen nul.

Primaire markt

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

De periode vóór de uitgiftedatum van het product.

Secundaire markt

De periode vanaf de uitgiftedatum tot de vervaldag.

Door hypotheken gedekte effecten (mortgage-backed securities – MBS)

MBS'en zijn effecten die worden gedekt door hypothecaire vorderingen.

MTN en EMTN

Medium Term Notes (MTN) en Euro Medium Term Notes (EMTN) zijn schuldbewijzen die worden uitgegeven door ondernemingen. Zoals hun naam zegt, hebben zij in principe een looptijd tussen die van thesauriebewijzen (korter dan een jaar) en obligaties, maar er zijn ook EMTN's met een looptijd van tien jaar.

MTN's zijn effecten die in oorsprong in de Verenigde Staten werden uitgegeven. EMTN's zijn de eurovariant van MTN's.

Gestructureerde EMTN's ontstaan door de combinatie van de uitgifte van een EMTN met een derivaat waarmee de kasstromen die de EMTN genereert kunnen worden getransformeerd.

Rating

De rating is de rangschikking van landen, banken en effecten op de kapitaalmarkt volgens kredietwaardigheid. De rating (AAA, AA, A, BBB enz.) wordt toegekend door neutrale ratingbureaus of door de redactie van internationaal gerenommeerde financiële vakbladen. Een emittent kan ook een rating aanvragen. De voornaamste ratingbureaus zijn Standard & Poor's Corporation, Moody's Investors Service ...

Obligatie met warrants

Een obligatie aandeel met warrants is een obligatie-uitgifte waaraan een of meer warrants gekoppeld zijn. Die verlenen het recht om tegen een bepaalde koers op een latere kapitaalverhoging in te tekenen. De obligaties en de warrants noteren afzonderlijk op de beurs.

Converteerbare obligatie

Een converteerbare obligatie is een obligatie die de houder tijdens de conversieperiode de mogelijkheid biedt om haar in te ruilen tegen een of meer aandelen van de emittent. Een converteerbare obligatie lijkt op een klassieke obligatie met warrants om op nieuwe aandelen van de emittent in te tekenen.

Niet-beursgenoteerde obligatie (private bond)

Wordt gezegd van een obligatie die niet is uitgegeven op de publieke markt, maar via private plaatsing. Daardoor is de obligatie niet verkrijgbaar voor het grote publiek, maar alleen voor een handvol investeerders. De regels voor niet-beursgenoteerde of privaat geplaatste obligaties zijn minder streng dan voor obligatie-uitgiften die een publiek beroep op spaargeld doen. De kenmerken van deze obligaties worden beschreven in het uitgifte- of inschrijvingscontract.

In aandelen terugbetaalbare obligatie

Een in aandelen terugbetaalbare obligatie is een obligatie die wordt terugbetaald door aandelen toe te kennen.

Staatsobligatie en bedrijfsobligatie

Staatsobligaties vertegenwoordigen een door een staat op de financiële markten uitgegeven lening. In theorie worden dergelijke obligaties beschouwd als een relatief veilige belegging. Toch zijn sommige staatsobligaties risicovoller dan andere (zoals obligaties die zijn uitgegeven door bepaalde opkomende landen of landen die met economische en financiële moeilijkheden kampen, waardoor hun kredietwaardigheid verslechtert).

Ook vennootschappen en ondernemingen kunnen op de markten obligaties uitgeven om zich te financieren. Voor bedrijven is de uitgifte van obligaties een alternatief voor financiering door aandelen uit te geven.

Korf

We spreken over een korf (basket) wanneer het onderliggende actief van een gestructureerd product uit verschillende componenten bestaat, meestal aandelen.

Uitoefenprijs (strike)

De uitoefenprijs bepaalt tegen welke koers het onderliggende actief kan worden gekocht of verkocht. Meestal is de uitoefenprijs gelijk aan de beginkoers, maar soms is hij lager (low strike).

Spotkoers

Een van oorsprong Engelse term om de contante koers aan te duiden.

Quanto/Compo

Heel wat onderliggende activa van gestructureerde producten noteren in een andere valuta dan de beurs waarop ze worden verhandeld. Aangezien de waarde van die producten op de vervaldag

CBP QUILVEST

ALGEMEEN INFORMATIEDOCUMENT

wordt berekend in een vreemde valuta, is de belegger bij de aankoop van deze producten blootgesteld aan een wisselkoersrisico (zogenoeten Compo-producten). Gestructureerde producten met quanto-optie beschikken over een ingebouwde bescherming tegen het wisselkoersrisico.

Real Estate Investment Trust (REIT)

Een REIT is een fiscaal transparant Amerikaans vastgoedbeleggingsfonds.

Afwikkeling in contanten (cash settlement)

Wanneer een gestructureerde product de vervaldag bereikt, wordt het terugbetaald in overeenstemming met de betalingsvoorwaarden die in de documentatie van het product zijn uiteengezet. De emittent kan naargelang de beschrijving van het product terugbetalen via materiële levering van het onderliggende actief of via een betaling in contanten. Bij afwikkeling in contanten of 'cash settlement' ontvangt de belegger op de datum van terugbetaling (maturity date) de waarde van het product (op het tijdstip van de definitieve fixing) in contanten.

Onderliggend actief

Het onderliggende actief is het financiële instrument waarop het gestructureerde product betrekking heeft. Het koersverloop van het onderliggende actief heeft doorgaans de grootste invloed op de ontwikkeling van de waarde van het gestructureerde product. Mogelijke onderliggende activa zijn aandelen, aandelenkorven (baskets), indexen, valuta's, grondstoffen, obligaties, futures en zelfs marktgegevens ...

Volatiliteit

De volatiliteit is de intensiteit van de schommelingen van een effect. We maken een onderscheid tussen de historische volatiliteit en de impliciete volatiliteit. In de financiële wereld meet de volatiliteit hoe sterk de koers van een financieel instrument varieert. De historische volatiliteit geeft weer hoe sterk de koers van een financieel instrument in het verleden varieerde. Naast het koersverloop van het onderliggende actief is de impliciete volatiliteit de factor die de waarde van heel wat gestructureerde producten het meest beïnvloedt. Zij geeft weer hoe sterk de koers van een financieel instrument volgens de marktspelers zal variëren.

SWAP

Een swap is een overeenkomst tussen twee partijen over de uitwisseling van toekomstige

kasstromen. De voornaamste vormen zijn valutaswaps en renteswaps.

Warrant

Een warrant is een beursgenoteerde optie die het recht verleent om tegen een vooraf door de emittent (een financiële instelling) bepaalde prijs en op een bepaalde datum een onderliggend actief te kopen of verkopen.